

VILÁGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPLAPJA

112. SZÁM

Ma felvonul Kolozsvár magyar népe

Szép időben a Sporttér, rossz időben a Szinkör fogadja be a demokrata tüntetőket

A Magyar Népi Szövetség megválasztotta új országos vezetőségét

KOLOZSVÁR, május 12. A Magyar Népi Szövetség országos kongresszusa, amely áttekinthető helyzetképet adott az egyes vármegyékről, s a romániai magyarság valamennyi sorskérdését felülírta, szombaton délután a Diákházba összehívott értekezlettel lezárult.

Kurkó Gyárfás megnyitó beszédében emlékeztetett arra, hogy a legutolsó országos kongresszus—még a MADOSz keretein belül—1937-ben volt s ekkor választották az azóta is működött központi intézőbizottságot. Ez 1944 augusztus 23-a után ideiglenes országos intézőbizottságként vitte tovább a munkát immár a Magyar Népi Szövetség élén. Hangoztatta Kurkó Gyárfás, hogy most a népképviselői elv alapján történő további szervezkedésre van szükség. Sikerült is a lentről induló szervezkedés és a falu népe maga választotta meg saját vezetőségét, innen indult tovább a megyei szervezetek kialakítása s így jutottak el az országos nagygyűlés összehívásáig.

Ezután bejelentette az ideiglenes intézőbizottság lemondását és javasolta Gál Imre ditrói földműves, régi MADOSz-harcos korelnökké választását az új választások levezetésére. A gyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadta el a javaslatot. Ezután ugyancsak a gyűlés részéről megválasztott jelölő bizottság tárgyalásra vonult vissza.

Ez idő alatt Gál Imre világos, tiszta beszédben ismertette a MADOSz évtizedes harcát.

A jelölő bizottság visszatérve közölte a megállapított névsort. Eszerint az országos intéző-bizottságban száz személy vesz részt és képviselve van benne a magyarság munkaterületeinek minden rétege, de éppen a népképviselői elv érvényrejuttatására, tulajdonképp a földművességre.

A száztagnó bizottság visszavonult és a maga kebelében kijelölte a központi végrehajtó-bizottságot, amelynek tagja Kurkó Gyárfás kisiparos, mint elnök, Oláh Péter földműves, Bányai László tanár és Balogh Edgár író, mint alelnök, továbbá Réti Ilona munkásné, Demeter János dr. ügyvéd, alpolgármester, Mezei Lajos munkás, Czíki Nándor kisiparos, Kiss Gyula székely alkalmazott, Renke Pál kisiparos és Csáky Béla dr. ügyvéd. A tizenegy tagból álló végrehajtó-bizottságot a kongresszus egyhangú lelkesedéssel nyilvánította megválasztottnak.

Az új végrehajtó-bizottság mögött az emelvényen teljes számmal felsorakozott az intéző-bizottság. Ennek névsora a következő:

Sós Imre földműves (Brassó), Bálint András földműves (Háromszék), Turi Bálint kisiparos (Szecsen), Márton István földműves (Udvarhely), Szőcs Endre lelkész (Udvarhely), Sáska Lajos kisiparos (Háromszék), Szabó Etelek munkásné (Temes), Csizsér Albert földművesifjú (Maros-Torda), János Elomér dr. egyetemi tanár (Kolozsvár), Nagy Elek földműves (Szatmár), Szűcs Béla munkás (Marosvásárhely), Mátuás József földműves (Csík), Gál Imre földműves (Csík), Fodor-Pataki Adám kisiparos (Kolozsvár), Zsók Fehér földműves (Hunyad), Balázs Péter földművesifjú, festőművész (Kolozsvár), Molter Károly író (Marosvásárhely), Bács Domokos földműves (Csík), Körögi Mihály munkás (Arad), Pálai Gábor Ferencendri szerzetes (Hunyad), Biró Lajos földműves (Csík), Matolcsy Lajos kisiparos (Szatmár), Pályó Lajos földműves (Háromszék),

Dőry Erzsébet munkásné (Kolozsvár), Faragó Sándor kisiparos (Szörény), T. László Péter földműves (Csík), Takács Lajos dr. ügyvéd, miniszteri előadó (Temesvár), Czabai Pál földműves (Arad), Dubovszky Pál kisiparos (Hunyad), Barabás Miklós esperes (Nagyenyed), Györfi Gábor földműves (Temes), Lőrincz László diák (Háromszék), Komlódi Rózi munkásné (Szörény), Salat Antal földműves (Maros-Torda), Vargancsik Lajos munkás (Csík), Szabó István egyetemi hallgató (Kolozsvár), Fodor Samu földműves (Nagyküküllő), Boros Aroné földművesné (Csík), Brádi Albert dr. orvos (Temesvár), Szepesi Sándor munkás (Kolozsvár), Illyés Borcsa munkásné (Brassó), Megyeri Lajos kisiparos (Alsó-Fehér), Lukács Ignác munkás (Beszterce-Naszód), Antal János földműves (Kisküküllő), Czíki Lőrinc rendőrfelügyelő (Nagyvárad), Laczi Márton földműves (Kolozs), Kós Károly író, építésmérnök (Kolozsvár), Méliusz József író (Temesvár), Bogdán Ferencné földművesné (Háromszék), Nagy Géza tanár (Kolozsvár), Kazinczy János iparművész (Temesvár), Csögör Lajos dr. orvos, alispán (Kolozsvár), Kovács Andor munkás (Csík), Palásthy József munkás (Arad), Lay

Albert iparosifjú (Brassó), Dávid Sándor kisiparos (Brassó), Rapp Károly evangélikus lelkész (Bukarest), Demény Árpád munkás (Bukarest), Szántó Ilona munkásné (Szolnok-Doboka), Tótor Sándor magántisztviselő (Temesvár), Tárkányi Ferenc földműves (Kolozsvár), Csiky György munkás (Bukarest), Kővári Jakab lelkész (Udvarhely), Szentimrei Jenő író (Kolozsvár), Czíki Etelek munkásné (Bukarest), Csirikás György munkás (Brassó), Enyedi Ferenc földműves (Szilágy), Pozsár András munkás (Brassó), Fejős István munkás (Bihar), Varga István földműves (Krassó), Juhasz Lajos munkás (Temesvár), Illyés Sándor földműves (Bihar), Kólya József kisiparos (Szilágy), Takács Ferenc iparos (Szolnok-Doboka), Bende Béla lelkész (Torda), Farkas Elek földműves (Szatmár), Erdélyi Gyula tanár

(Nagyenyed), Mikó Gábor dr. lelkész (Kolozsvár), Tóth Lajos földműves (Szörény), Fodor István munkás (Brassó), Ince János tanfelügyelő (Dés), Varga János (Torda), Magé András földművesifjú (Temes), Nagy Rezső tanár (Csikszentmárton), Rózsa Ferenc kisiparos (Bukarest), Demeter Károly földműves (Kisküküllő) és Bálint Géza földműves (Udvarhely).

A megválasztott tizenegytagú végrehajtó-bizottság valamennyi tagja köszönetet mondott a bizalomért. Fogadalmat tett, hogy a romániai magyarság ügyét hiven szolgálni fogja és tovább mélyítve a román néppel a testvériséget, biztosítja a magyarság teljes jogegyenlőségét.

A nagyjelentőségű gyűlés Kurkó Gyárfás elnök buzdító, nagy lelkesedéssel fogadott zároszávaival ért véget.

A mai felvonulás

A kongresszus résztvevői vasárnap reggel 9 órakor kivonulnak a Sporttérre, ahol nyilvános népgyűlés elé kerül a romániai magyarság minden kérdése. Rossz idő esetén a népgyűlést a Szinkörben tartják meg.

Ezuton is felhívják a középiskolai dalosokat, hogy reggel fél 9-kor gyüle-

kezzenek a Farkas-utcaiban, s felhívják a város minden magyar lakóját, hogy tömegesen álljon be a felvonulók közé. A népgyűlés közönsége a déli órákban átvonul a városban s a Petőfi-tábla felvirágozása után a szovjetkatonák emlékműveit koszorúzza meg.

Megkezdik az angolszász hadseregek elszállítását a távolkeleti hadszínterekre

LONDON, május 13. (Rádió.) Megkezdődött az angolszász csapatok elszállításának előkészítése Európából a távolkeleti hadszínterre. Mint ismeretes, a következő hónapok alatt hárommillió amerikai katonát szállítanak el Európából. Elviszik az itt felhalmozott hadfelszerelésnek mintegy 70 százalékát is. A reimsi síkságot fogják felhasználni gyűjtőhelyként s az összes francia kikötőket igénybeveszik a csapatok behajózására.

Angliában rövidesen megkezdődik a részleges leszerelés. Egyelőre mintegy félmillió katona elbocsátásáról lehet szó.

Négyszázezer német rekedt Norvégiában

Letartóztatták Weygand tábornokot

LONDON, május 13. (Rádió.) A 7. amerikai hadsereg elfogta Falkenhorst tábornokot, a norvégiai német hadsereg volt főparancsnokát.

Norvégiából német vezérkari tiszték érkeztek Angliába, s felvilágosításuk nyomán utrakeltek a légi uton szállított gyalogság kötelékei, Norvégia megszállására. Az eddigi értesülések szerint Norvégiában mintegy 400.000 főnyi német katona és polgári személy tartózkodik.

Amerikai csapatok őrizetbe vették Oshima tábornokot, volt berlini japán nagykövetet és a követség 130 főnyi személyzetét.

Más amerikai csapatok elfogták Funk német gazdasági minisztert, Hitler gazdasági tanácsadóját.

PÁRIS, május 13. (Rádió.) Weygand tábornokot, a francia hadsereg volt főparancsnokát és Jean Borotrat, a világhírű fémiszjártókat, aki a vichyi kormányban egyideiglenes magas pozíciót foglalt el, Németországból Franciaországba való hazatérésükkor letartóztatták.

Három belga tábornokot szabadított ki a Vörös Hadsereg

MOSZKVA, május 13. (Rádió.) Most hozták nyilvánosságra, hogy a Vörös Hadsereg második fehéroroszországi

arevonulásának csapatai Prenzlau térségében kiszabadították egy fogolytáborból Van der Berden tábornagyot, a belga hadsereg főparancsnokát, harminchárom belga tábornokkal egyetemben. Van der Berden kiszabadulása után ezeket mondta:

— Mély megrendüléssel és leirhatatlan örömmel fogadtuk a szovjet kato-

nákat, akik a szabadságot hozták el számunkra.

A belga hadsereg főparancsnoka nyilatkozatában elmondotta, hogy a hitleristák rendkívül kegyetlenül bántak a foglyokkal.

Van der Berden és tábornoktársai már meg is érkeztek Odesszába és rövidesen utrakelnek hazájukba.

Rokosszovszki és Montgomery tábornagyok találkozása

MOSZKVA, május 13. (Rádió.) A Vörös Csillag haditudósítója beszámol arról, hogy Bostock város közelében találkozott Rokosszovszki tábornagy Montgomery tábornaggal, a 21. brit hadseregesoport parancsnokával. A találkozás szívélyes, barátságos légkörben folyt le. A két tábornagy és kíséretük Rokosszovszki tábornagy szállásán közös ebéden vettek részt. Montgomery

tábornagy pohárköszöntőjében üdvözölte a diadalmas Vörös Hadsereget, majd ezeket mondta:

— Európa két messzefelkötő vidékéről indultunk el és itt találkoztunk Németország szívében. Az angol nép mindig esadálattal és lelkesedéssel figyelte a szovjet nép hősi erőfeszítéseit és a Vörös Hadsereg diadalait

Amerika köszönet a Szovjetunióknak

NEWYORK, május 13. (Rádió.) A szovjet tudósító írása jelentős.

Az amerikai lapok részletesen foglalkoznak a Szovjetunió szerepével a fasiszmus elleni háborúban. A „Christian Science Monitor” leszögezi, hogy a háború legnagyobb terheit a szovjet nép és a Vörös Hadsereg viselte. Az

Egyesült Államok mérhetetlen közönetel tartoznak a Szovjetunióknak, amelynek a legsúlyosabb csapásokat kellett elviselnie a hitlerista hadsereg elleni küzdelemben. Az Egyesült Államoknak és Angliának kötelessége, hogy lerója hátláját a Szovjetunió iránt

MOLOTOV Sanfranciskóban ki-jelentette a Szovjet-szövetség felfogását a munka jogáról, a kétoldali szerződésekről és a nemzetközi biztonsági szervezet megteremtéséről

SANFRANCISKÓ, május 12. (TASS) A sanfranciskói értekezlet során külön sajtókonferenciát hívtak egybe, melyen az Egyesült Államok és az értekezleten résztvevő államok 600 sajtókiutalás Molotov szovjet külügyi népbiznysalmon — elutazása előtt — a lefolyt munkálatakról és vázolta a szovjet küldöttség álláspontját a megoldandó kérdésekben.

— Az értekezlet négy elnöke — mondotta a többi között Molotov — behatóan megvizsgálta a dumbarton-oaksi határozatokkal összefüggésben benyújtott indítványokat, illetve pótjavaslatokat. Az értekezlet sikerének szempontjából annyira jelentős egyetértés megvalósult. A tárgyalások bizottsági szakaszukba léptek megkezdődtek — az Egyesült Nemzetek összes képviselőinek bevonásával — a munkálatok nagyszámú indítvány és pótjavaslat megvizsgálására.

— A szovjet küldöttség — jelentette ki Molotov — különösen jelentősnek látja az értekezlet részéről elfogadott alábbi négy pontban foglalt módosításokat:

— 1. A „Célok” című fejezetre vonatkozóan külön nyilatkozat hangozott el a nemzetközi jog igazságos irányelveinek figyelembevételére. Egy másik nyilatkozat a nemzetek egyenlőségi és önrendelkezési jogára vonatkozó irányelvek tisztelgetéséről hangoztatta, azoknak az irányelveknek a szükségességét, amelyek iránt a Szovjetunió mindig a legfőbb figyelmet tanúsította. A nemzetközi biztonság megőrzésére létesítendő szervezet a gyarmatokon és a mandátumos területeken élő népek számára biztosítja az egyenlő és önrendelkezési jogok irányelveinek az érvényrejtését.

— Úgyancsak a „Célok” című fejezetre vonatkozóan nyilatkozat hangozott el, hogy tartassanak tisztelgetés az emberi jogok és minden egyenlő alapvető szabadságjogai fajra, nyelvre, vallásra, vagy nemre való tekintet nélkül.

— E programnak megfelelően tehát a nemzetközi biztonság megőrzésére alakítandó szervezetben egyes fasiszta jellegű országok nem vehetnek részt. Mint nagyon jól tudjuk, a fasiszta jellegű országok nemcsak központjai a sötét reakciónak, hanem főszereplői a háborúra való készülődésnek is. Bizonyos tehát, hogy ezek nem szolgáltathatják a béke és a nemzetek biztonságának érdekeit. A szovjet küldöttség éppen ezért nem szorgalmazta ezeknek az országoknak a bevonását, hogy hangsúlyozza a munka és a nevelés jogának a legfontosabb emberi jogokkal való szoros összefüggését. (A fasiszta jellegű országokban ezt az irányelvet nem tartják tisztelgetésben.) Hangoztatták ugyan, hogy szükséges különféle más jogokra is hivatkozni, de világosan leszögezték, hogy a munka joga életfontosságú tényező egy munkás nép számára, különösen a háborúból a békébe történő átmenet korszakában, amikor a munkahiány veszélye felülülően heveny jellegű.

Nem szabad meggyengíteni a kétoldali egyezményeket

— 2. Jólismert dolog, hogy a megfélekezett támadó országok részéről aláírt szerződéseket és az Egyesült Nemzetek egyes államai között létrejött szerződések felülvizsgálásának a szükségét a világsajtó különösképpen felszínen tartotta abból a célból, hogy a háború után a megfélekezett „tergelyországok” támadó tevékenységét kiküszöböljék.

— Nem nehéz megérteni azonban, hogy a felülvizsgálás szükségének a hangoztatása játszókérdés volna az ellenséges országok kezébe, amelyek — miként a múltban is — bizonyára

megkísérelnek ezeknek az egyezményeknek meggyengítését saját javukra. Érthető tehát, hogy ilyen eljárás megsértene az aláíró országok felségjogait, de különösképpen ellenkeznek a dumbarton-oaksi irányelvekkel, amelyek ünnepelesen hangsúlyozzák a nemzetközi biztonság szervezetében résztvevő tagállamok felségjogainak az elismerését. A felülvizsgálásra vonatkozó javaslatot természetesen az értekezlet elutasította.

— 3. A szerződések kérdéséről más szempontokból is megvizsgáltuk. Így például a Szovjetunió kölcsönös segélynyújtási egyezményt kötött Angliával, Franciaországgal, Csehszlovákiával, Jugoszláviával és Lengyelországgal. Ezeket a szerződéseket 20 évi időtartamra kötöttük Németország részéről történő esellege-ujabb támadás elhárítására. Hasonló szerződések létrejöhetnek más országok között is, így például Anglia és Franciaország között. Ezek a szerződések teljes hatályuk maradnak mindaddig, amíg az érdeklét kormányok elismerik, hogy a nemzetközi biztonság megőrzésére alakult szervezet valóban képes teljes mértékben betölteni feladatát, ami az egyezménybe foglalt és a támadások elhárításáról szóló módosításokat illeti. Ugy érzem — folytatta nyi-

A biztonsági tanács és a mandátumos területek kérdése

— 4. Különösen méltányolható az a tény, hogy egyetlen javaslat sem hangozott el, amely módosítaná a biztonsági tanács szerepét és székelyét a nemzetközi szervezet keretében. Ez is bizonyítja a vezető hatalmak egyetértésének a háború utáni nemzetközi biztonság alapvető kérdéseiben. Biztosak lehetünk abban, hogy az értekezleten résztvevő más országok is a magukénak tekintik ezt a vonalat.

Molotov nyilatkozata végén foglalkozott a mandátumos területek kérdéséről.

— Az értekezlet legutóbbi napjaiban — mondotta — javaslatok hangoztak el a mandátumos területek problémáinak megoldásáról. Ezt a kérdést a sajtó is széles mederben tárgyalja. Ebben a kérdésben az amerikai és az angol javaslatok különböznek és tanulmányozást igényelnek. A szovjet küldöttség számára világos, hogy a nemzetközi biztonság szempontjából a függő-

Móricz Zsigmond szelleme a Magyar Népi Szövetség országos kongresszusán

A romániai magyarság nagy találkozójának ünnepélyes munkájához méltóképpen járult hozzá a kolozsvári színház. Móricz Zsigmondot idézte a szabad életre induló nép elé, azt az író, aki a magyar nép elfojtott forradalmait lobbantotta fel a magyarságra zúdult legnagyobb szerencsétlenség előtt, hogy belerögítse az időbe kitörölhetetlenül a társadalmi elnyomatás igájában pusztuló nép ragaszkodását az élethez, a szabadsághoz.

A színházat zsufolásig töltötték meg a Magyar Népi Szövetség országos kongresszusának kiküldöttei. Előjáróban Benedek Marcell mesteri módon jellemezte Móricz Zsigmond géniuszát, majd megkezdődött a játék, hogy beleoltsa a lelkekbe a népi lélek mesterének hatalmas életerejét egy-egy pillanásszerű alkotás, három egyfelvonásos színmű megelevenítésével.

A rendezők és színészek egyaránt legjobb képességüket adták. Rég láttunk Kolozsváron ilyen tökéletes előadást, mint most Móricz Zsigmond egyfelvonásosainak megjelenítésében. Jancsó Adrienne és Szentés Ferenc valóban úgy virultak üdítő szerepükben, „mint a mezők virágai” — ahogy az első színmű címe szól. Flóra Jenő „tanító ur”-a, a második darab címszereplője és a többiek is mind, Borovszky Oszkár, a megálátatásában elvakított kovács, a szerelemben és gyalázatban emészlődő leányt ábrázoló Dorián Ilona, a hol bölcsen hallgató, hol sunyimódon oda-oda mondogató parasztlak, minden mozdulatukkal megelevenítették a társadalmi bajok okozta szerencsétlenségeket.

A harmadik darab „aranyos öregei” Kőszeghy Margit, Gróf László, Csóka József s az ősz felett diadalmasodó fiatal szerelmesek mind tökéletes tolmácsolói voltak Móricz Zsigmond halált legyőző művének, amelyik új életre serkenti népét és megújítja erejét a további harcban.

DERZSI SANDOR

latkozatát a Szovjetunió külügyi népbiztosa —, hogy a hozott határozatok teljes mértékben kielégítők a nemzetek biztonságának és érdekeinek szempontjából.

kimondja: elég volt! Ezzel kapcsolatban a Nemzeti Parasztpárt központi lapja, a Szabad Szó a következőket írja:

„Négy és fél évszázad távlatából sügárzik felénk az a roppant szellemi erő, amely elég bátorságot és öntudatot adott Dózsa parasztjainak, hogy tettekkel követeljék ki a maguk igazságát. A szellemi és fizikai elnyomatás minden keserűségét a végtelenségig tűrő parasztság kapát, kaszát, cséplőgödörét ragadott és kimondta a nép ítéletét: ne tovább!... A reakció akkor is ugyanaz volt, mint napjainkban: a kismélt és pusztulásra ítélt magyar parasztság vérszopó piócája. Csakhogy Dózsa jobbágynak volt elég ereje, mert szembezállni a hatalmasságokkal s minden félelem nélkül kezdte el nagy szabadságharcát szociális igazságért. Sajnos, a jelenkor parasztsága nem volt elég erős ahhoz, hogy urai trónját ledöntse vagy akár csak meginogassa. Azért a felszabadulás után mégis csak öntudatra ébredt a föld kérges tenyerű népe és győztesen fejezte be a föld csatáját. Dózsa népe, ez a földosztó parasztság, most, egy boldogabb jövő hitével fog hozzá pótolni mindazt, amit urai jóvoltából egy évezreden át elmulasztani volt kénytelen, és felépíteni, amit az elmult esztendő tomboló rémülete romba-üszkbe döntött. Kell, haon az öntudatraébredés mellett külsőségekben is támasztást tegyen a Dózsa György szellemi örökségét bíró magyar parasztság. „Fel hát magyarok egy jobb reménységre” — Dózsa György jelszavával fogunk neki a magunk országának felépítéséhez, de Dózsa izéd vastrónusának tüze fogja elemészteni azt, aki elgáncsolja a mi nagy küzdelmünket a földért, az igazságért, a szabadságért, a demokratikus Magyarországyért!”

Az országos Dózsa-ünnepélyen Darvas József, Erdei Ferenc, Illyés Gyula, Kovács Imre és Veress Péter beszélnek.

Gyermekfelvételeket művészi kivitelben —

készít a **Sárdi műterem**
Dózsa György-utca 10 sz.

Mindonnomü
**kereskedelm
áruszállítást**
Nagyvárad és Bukarest között vállal az
„EXPRESS”
szállítási vállalat.
Iroda: Horea-ut 34. Telep: Szent
István-ut 33—35. Telefon: 474.

Országos Dózsa-ünnepélyt rendeznek Magyarországon minden évben

Illyés Gyula, Darvas József, Erdei Ferenc, Kovács Imre és Veress Péter lesznek az idei forradalmi évforduló szónokai

BUDAPEST, május 12. A magyarországi Nemzeti Parasztpárt elhatározta, hogy a magyar parasztság nagy vértanújának, Dózsa Györgynek emlékére minden évben május második vasárnapján országos Dózsa-ünnepet rendez. Ebben az évben május 13-án, vasárnap, a ceglédi főtéren tartják

meg a nagy ünnepélyt, ott, ahol Dózsa György egykori híres beszédét mondta el. Ez az első alkalom, amikor a magyar parasztság választott vezetőivel együtt szabadon ünnepelheti meg annak a napnak az emlékét, amikor egy nyomorúságba taszított jobbágyereg gyűlt össze, hogy öntudatosan, bátran

2x2=4, ez biztos

Béke a Dunavölgyében

A Világosság számára írta: KOVÁCS IMRE

A „Néma forradalom“ szerzője, a földtelen alföldi szegényparaszt-ság szószólója, a Márciusi Front megteremtője s a függetlenségi ellenállás élharcosa nem ismeretlen Erdély magyar és román dolgozói előtt. Kovács Imre ma a felszabadult, demokratikus Magyarország radikális nemzeti parasztpártja élén áll. A romániai Magyar Népi Szövetség kolozsvári kongresszusára készült, de közlekedési nehézségek miatt terve meghiúsult, s így írásban küldte el a kongresszus résztvevőinek szánt felszólalását.

Imre, alig hangzott el Lukács László nagyjelentőségű beszéde a román-magyar megbékélés általános dunavölgyi előfeltételeiről, máris itt a visszhang a demokratikus Magyarországról.

A háboru keményen végigvert rajtunk. Középeurópában Magyarország szenvedett a legtöbbet. Bukarest ép, Bécs alig rongálódott meg, Prágát talán már el sem éri a háboru hulláma: Budapest nagyon csunyán néz ki. A fővárosok nagyjából az országok helyzetét is visszatükrözik, Romániában úgy mondják, akik onnan jönnek, hogy bőrség van, Ausztriában nem nagy a pusztulás, Csehszlovákia kifosztatlan: Magyarország, ha számbavesszük vagyonát, értékeit, jó ha egyharmadát megmentettnek tudhatjuk. Igaz, tőlünk délre a szerbek, északra a lengyelek talán még többet szenvedtek, de akik látták Belgrádot vagy Varsót, a budapestinél nagyobb pusztulást nem emlegetnek. Keményen végigvert rajtunk a háboru, s valljuk be, megérdemeltük.

A letűnt rendszer bűnös, felelőtlen, népellenes politikája miatt Magyarország rosszul helyezkedett, nem oda állt a nagy küzdelemben, ahova kellett volna, esztelenül a fasizmust választotta, pártolta, s alig-alig tudott utat találni magának a másik oldalra, a Szövetséges Hatalmakhoz. A bűnös politikát nem helyeselte a nép. Az egymást váltó kormányok nem a nép érdekeit képviselték, nem voltak érintkezésben a magyarsággal: a rendszerek örök törvényszerűségével már csak magukban jelentették a nemzetet, legfeljebb még azokkal, akiket érdekükösségükbe vontak vagy vonhattak, s hiába tartották fenn az alkotmányos politika látszatát, hiába díszítették az államot a demokrácia külleivel, valójában osztálydiktatúrát gyakoroltak, az uri osztályok politikáját csinálták. Ez a politika elszakadt a valóságos nemzet-től, a felnyomuló parasztoktól és munkásoktól, légüres térben mozgott, s mindennél jobban bizonyítja tökéletes izoláltságát az októberi fegyverszünet, amelynek a kormányzó azért nem tudott érvényt szerezni, mert politikájának, a szegedi gondolatnak nem volt tömegbázisa, amikor cselekedni kellett volna, senki sem cselekedett. A rendszer földidézte a háborút, a rendszer pusztulásba vitte az országot, a rendszer megbukott. Azért, ami itt történt, egyedül és kizárólag a rendszer a felelős, a magyar nép mindig másként ítélte meg a helyzetet, csak nem volt elég ereje, szervezett ereje ahhoz, hogy politikai elhatározásainak, vágyainak, törekvéseinek érvényt szerezzen.

A másik nemzet, az igazi nemzet kimaradt a politikából, nem volt köze ahhoz, ami itt történt, nem vállalta a közösséget a vezetőikkel, s ha nem is tudta ezt megfelelő módon demonstrálni, mégis csak tényező volt, különben nem is lehetne ma demokratikus országot építeni. A háboru ezt a nemzetet, a munkásságot és a parasztságot is erősen sújtotta, vérben, könnyben és verítékben többet áldozott, mint azok, akik kisajátították maguknak a nemzetet, s ma ha nem is kiábrándultan, de minden esetre tudatosabban látja helyzetét, szerepét. Ez a nemzet építi az új demokratikus országot, de nem elég-szik meg azzal, hogy bent az országban minden úgy történjék, ahogy azt a parasztság és a munkásság érdeke követeli, hanem abban is újat akar, hogy ez az ország hogyan helyezkedjék el Európában.

Európa legmozgalmasabb táján élünk. Uraknak, akár románok, akár szlovákok, akár szerbek vagy magyarok voltak, a múltban a maguk politikáját és nem a népük politikáját csinálták. A sok összeesapás, elleneskedés, harc ennek volt a következménye. Jó politikának bizonyult ez a saját szempontjukból, mert mindig elterelte a legégetőbb belső kérdésekről a figyelmet. Elég volt hazafias, irredenta jelszavakat hangztatni, s a sovinszta mámorban kielhettek magukat a megtévesztett tömegek. A nagy gyűlölködés viharfelhői alatt békés szándékok is meghúzódtak. Számítalan-

szor tett kísérletet a haladó magyar értelmiség arra, hogy utat találjon a szomszéd népek értelmiségeihez. Kapcsolatot találtak a parasztok és a munkások is arra, hogy próbálják rendezni a Dunavölgyében élő népek viszonyát. „Dunának, Oltnak egy a hangja“, írta Ady, s „Rendezni végre közös dolgainkat“, követelte József Attila. A visszhang nem maradt el: felismerte minden nép e történelmi tájon, hogy közös a sors, és valóban rendezni kell közös dolgainkat, de a följük feszülő hurok megakadályozta a közeledést, az egymástól hermetikusan elzárt népek a propaganda gyűlölködő hangján beszélhettek csak egymásról, ami végze-

tesen elrontotta viszonyukat, s annak rendezése szinte lehetetlenné vált.

A háboru sok minden más mellett ezt az érzést is közelebb segítette a megoldáshoz. Minden nép levethette magáról elnyomóit, szabadon rendezkedhetik be országában s gyűlölségtől, elfogultságtól mentesen rendezheti viszonyát a másikkal, a harmadikkal, a szomszédaival. S ezt a viszonyt rendezni is kell. Mi, magyarok egyszer s mindenkorra szakítottunk azzal az irredenta és imperialista politikával, amelyik nem hagyta nyugvásra jutni a szomszedság kérdését, békés rendezését. Szakítottunk a harmincemillió és a húszmillió magyar ábrándjával, szakítottunk a burkoltan integer célzatu szentistváni gondolattal és szakítottunk a történelmi elvvel is. Fikeiók helyett valóság számít: mi a történelem folyamán sohasem tudtuk teljesen kitölteni a Kárpát-medencét, nincs tehát jogunk a Kárpátok gerincén futó határhoz, az idegen népek bekebelezéséhez. Higgadtan, fegyelmetten, lelkiismeretesen megvizsgáltuk magunkat, a múltunkat, bűneinket, illuzióinkat és hibáinkat, s megállapítottuk, hogy kis nemzet vagyunk, tíz-

tizenkét milliót számláló nép, amelyik nem engedheti meg magának a nagyhatalmi ábrándok csalfa illuzióját, tulajdonos is költséges luxusát. Lemondtunk a történelmi elvről és elfogadjuk, hogy az állam fedje az etnikumot, azt a területet, amelyiken a nép él. Ennek az elvnek a betartásához ragaszkodunk. Nincs, nem is lehetne követelni valónk a románokon, a szerbekben és a szlovákokon: ragaszkodunk a demokrácia elvi és erkölcsi tanításaihoz, lemondottunk a sovinszmusról, ugyanezt kérjük a szomszéd népektől is. A demokrácia megszerezésében oúdódnak fel az ellentéteink, egyszer már őszintén, hátsó gondolatok nélkül közeledjünk egymáshoz s rendezzük közös dolgainkat.

A sovinszta politika nem egyeztethető össze a demokráciával. A magyarság is sokat szenvedett ebben a háboruban, éppen úgy áldozata lett a felelőtlen német imperializmusnak, mint a csehszlovákok, jugoszláv, vagy a román nép, s ha nem is tudta azt az ellenállást produkálni, mint ezek egyike vagy másika, békés szándékával mégis megérdemli, hogy egyenlő elbánásban részesüljön, ne kerüljön hátrányosabb helyzetbe, mert az elkeseredett, vagy reakciós törekvéseket idézhetne fel, meggondolatlan lépésre vezetne. A magyar állam a trianoni határok mögé vonult vissza, e határokon túl zárt településben, etnikai zárt településben, tömbökben is élnek magyarok, s e magyarok sorsának elbírálásánál esakis a demokrácia, nem pedig a sovinszta politika szempontjai lehetnek az irányadók. S gondolkunk arra is, hogy ezek a magyarok nem lehetségesek arról, nem felelősek azért, ami a megszádlult vezetők részéről történt, ezeknek a magyaroknak nagy többsége kész a békére, az együttműködésre, őszintén akarunk és bele is fogunk illeszkedni Középeurópa demokratikus rendjébe. A béke rovására menne, ha ezt a szándékukat megértéssel nem vennék figyelembe.

Most, amikor a történelem folyamán először nyílik alkalom és lehetőség a dunavölgyi népek békéjének megerősítésére, fontos, hogy minden nép pontosan, lelkiismeretesen lefektesse politikájának alapelveit, nehogy diszsonánus hangok zavarják meg az együttműködést. Ismétljük: a demokrácia összeegyeztethetetlen a sovinszta politikával, a sovinszta az imperializmus egyik kores megnyilatkozási formája, s mint ilyennek a megbékélést kereső Dunavölgyében nincs helye. Békében akarunk élni a szomszéd népekkel, reméljük, ezt a törekvésünket megértik és segítik, támogatják azzal, hogy ők is a béke ötletét akarják.

SZABAD SZÓ

Lakásnyilvántartás vagy nemzetiségi statisztika?

A polgármesteri hivatal részéről kibocsátott lakásnyilvántartó-lapok 3. és 7. kérdőpontja alatt fel kell tüntetni a háztulajdonos, illetve a főbérlo nemzetiségét is. Szerény nézetem szerint ez a nemzetiségek közötti egyenjogúsággal és a demokratikus elvekkel egyáltalán nem egyezik.

Ha a különböző nemzetiségeket egyenlő jogok illetik meg, akkor miért érdekli a polgármesteri hivatal, hogy a háztulajdonos vagy a főbérlo milyen nemzetiségű?

Ez a kérdés arra utal, mintha különbséget akarnának tenni a háztulajdonosok, illetve bérloek kezelésében. Még csak az hiányozna, hogy a háztulajdonosok és bérloek váltását is megkérdézzék!

Cseh Zoltán.

a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetének tagja.

Figyelem!

Tört aranyat és ezüstöt napi áron vesz

HILF KÄLMÄN

ÓRA ÉS ÓKORCÉSZ

ROZSÁNYI Pál utca 2 sz. sz. 10

ERDÉLYI IRK VERSEI

A HARMINCKETEDIK TAVASZ

Vágy homlokon, vad márciusi Nap,
üsd ki fejemből a tél jegét,
az ősz szemetét!

Ibolyán-túli sugarak,
pusztítsátok el
csontvázam emlékezetét!

Ne legyen többé életem
a mult-avar nyirkos alapja!
Vágy homlokon, tavaszi nap,
új pezsdülések istenkedvü Napja.

Most élni kell és nem emlékeinkkel
bajmólódni! Pattantsd le arcom
sápadt, vérelen epidermisét,
hogy új csókokra még méltó legyek,
s új hittel töltsenek meg új misék!

Nem kellesz, bús temetési menet,
nem kelletek, kisértetek:
én egy órjási lakodalmi
vigasság vőfélye szeretnék lenni,
hogy bős torokkal kiabáljam ottan:
Eljen a Béke, a mirtuszos menyasszony,
s völegénye, a daliás Szabadság!

JÉKELY ZOLTÁN

Azokhoz, akik urak és koresok

Halálé a gyáva, de az erő örök...
Halljátok alant a hangja mint dübörög!
Lángot vet az üllő, égig száll a szikra
s új csillagok alatt új nép áll a síkra.

Ökük alatt portlik gög, bilincs és járom,
sarkuk végig tipor uran és hajcsáron.
... Gépmember volt, de hitt — s szabad lett a karja —
s jaj annak, ki ma a tegnapot akarja.

Új élettől nyílik barázdáknak mélye
s rög alá kerül a tegnapi fekélye.
Gyárok mord zúgása, mezők zsongó nyelve
összhangba fonódnak új dall énekelve,

s ti, urak-fiai és úrrá vált koresok,
meddig őrzitek még a mákonyos korszót?
Meddig környékeznek léha, üres álmok?
Meddig lesz szívetek úri-szív és álmok?

Vagy ha akartok is, köt a mult, mint átok,
s mint barnot az akol, fog az iskolátok.
Szemeteken hályog, régi ködök fátyla,
Közetekben füstöl láng nélkül a fátyla.

Gyárkerék s az eke új ritmusha lendül,
müllőknek lépelm föld alapja rendül,
csak ti álltok téllen, toporogtok körbe,
s lelketek, ahelyt, hogy új erőkre törne.

rothadásban éred, kiesik a korból...
— Elseper az erő, mely feltör a porból!

HORVÁTH ISTVÁN

A Világosság színházi ankétja

Írók és színházi szakemberek nyilatkoznak

az új erdélyi színjátszás feladatairól

KOLOZSVÁR, május 12. Lapunkban többször rámutattunk a kolozsvári magyar színház berkeiben észlelhető különös állapotokra s bírálatainkkal igyekeztünk kaput nyitni annak az új szellemnek, melytől többek közt a posványos színjátszás felírásait és megigazulását is várjuk. Végtelenül szomorú, hogy éppen Kolozsvárt, a nagy és becsületos színházi kezdeményezések Athénjében, valami különös átok folytán, semmi de semmi jele a színház és a közönség viszonya korszerű és örökérvényű megreformálásának. Színházunk, akárcsak valami körüti üzleti vállalkozás, továbbra is csupán mulattni s nem szórakoztatva nevelni, lelkeket építeni akar! De minden jóakaratu intésünk és tanácsunk falrahányt borsóként pergett le valami csökönyös maradiság és tehetetlenség faláról.

Annakidején, amikor a magyar kormánybiztosság jóvátehetetlenül botor és rövidlátó rendelete a nagy színészgárdával és remek technikai felszereléssel rendelkező Nemzeti Színházat kutyástól-macskástól felpakoltatta s nyilas érzelmű vezetőembereivel bizonytalan sorsra elhurcoltatta, úgy látszott, hogy éppen az erdélyi írók igyekeznek menteni a menthetőt. Legalább azt, ami megmaradt, kezükbe veszik, s ők fogják ezután a színház gyeplőjét tartani. Ebből azonban nem lett semmi. Most, amikor a Magyar Népi Szövetség kongresszusával kapcsolatban Kolozsvárt tartózkodnak Erdélyi írói, ismét megragadjuk az alkalmat, hogy színházi kérdésekben elfoglalt álláspontjukat a közönség elé vesse, színházunkat olyan tanácsokkal és figyelmeztetésekkel lássuk el, melyekből feltétlenül csak haszna lehet az erdélyi színi kultúrának.

Az író ellehet színház nélkül — a színház nem lehet el író nélkül, s ezt minden valamirevaló színháznak tudomásul kell vennie. Ahol az író és a színház találkozik és együtt halad az idővel, ott hamarosan virágzó színházi tenyészet indul meg, mint például Sztaniszlavszky és Nemirovics Dancsenkó esetében. De ott vannak a nagy őspéldák, a Molière-é vagy Shakespeare-é, akik a színházzal valóságos szimbiózisban éltek. A francia modern színpad is, tudjuk, mennyit köszönhet annak, hogy Cocteau, vagy Giroudoux legfőbb szívügyének a kulisszák világát tekintette. Magyar viszonylatban pedig elég a Zilahy Lajos példáját említenünk. De jaj annak a színháznak, mely az írókat és a komoly írói problémákat megtagadva, az álírókkal szövetkezik! Akkor menthetetlenül bekövetkezik az üzleties giccses és a zsebüknek dolgozó ripacsok izlésrontó, tömegeket hülyítő rémuralma.

A színházat tehát olyanná kell tenni, hogy a tömegeket jó izlésre és emberies magatartásra nevelve, egyszersmind állandóan termékenyítse és munkára serkentse az írókat is.

Ebben a meggyőződésben aunk helyet következő számainkban néhány erdélyi író és avatott színházi szakember színházi nyilatkozatának.

Moller Károly,

a magyar Demokritus, az igazságot kacagva kimondogató vásárhelyi bölcs, akinek a tavalyelőtt nagy sikerrel adták Budapesten is, nálunk is „Örökmozgó” című társadalmi satiráját, röviden és tömören a következőket mondta:

— Az írók vegyék kezükbe minél hamarabb a színházak irányítását. Ne hagyják magukat kijátszani. Ne engedjék, hogy szakmabeli dilettánsok a fejükre nőjenek s legkevésbé azt, hogy ilyenek akarják őket irányítani. Kolozsvár pedig ezuttal legyen példát Marosvásárhelytől, mely ugyszólván a semmiből — ime, egy eset, amikor a semmi több mint a valami — remek új színházat fog teremteni s minden erejével igyekszik majd méltó lenni korához. Ha Kolozsvár nem siet színházát újjáteremteni, nagyon elmarad a marosvásárhelyi kezdeményezés mögött, s ez nem fog jól tenni az újat sóvárgó kolozsvári demokrata tömegek nevelésének!

Fanovics Jenő,

a magyar színigazgatók nesztora, az első magyar film megteremtője, friss budapesti tapasztalatait is látva, ezeket mondja:

— Mindenekelőtt kevesebb és jobb társulatokra van szükség, melyek egész Erdélyre kiterjedjenek. Igen fontosnak tartom a falusi műkedvelés, kifejlesztését is, espedig nem a régi csapatokon, hogy ezután is vidéki jegyzők és tanítók kétes izlése válogassa ki a darabokat, hanem ezt is központilag kellene irányítani, hogy a darabok már az új idők szellemét szolgálhassák. El tudom azt is képzelni, hogy ahol nincs alkalmas vezető, oda a központ küldhetne ki egy-egy kipróbált nyugdíjas színészt, akit itt megfelelő utasításokkal tartsányálnának fel.

— De álljunk csak meg Kolozsvárnál. Sem a kolozsvári színház, sem a mozik műsorán semmi nyoma annak, hogy itt egy világrend változott meg. Ismerem a nehézségeket, melyek a kolozsvári színészek felsőbb parancsra történt meneküléséből következtek, s jól tudom, hogy megfelelő színészgárda nélkül sem Sztaniszlavszky, sem Mayerhoff, sem Reinhard nem tudna nagyhatású színházat csinálni, — azonban nyolc hónap alatt lehetett volna ráteremtett színészanyagról és korszerű, színvonalas műsorról is gondoskodni.

— Bukarestben például a mozik műsora egyik napról a másikra szerencsésen megváltozott, ott már az orosz, angol és amerikai filmgyártás remekeiben gyönyörködhetnek;

Budapesten pedig a felszabadulás után rohamosan megnyíló színházak valamennyien az új szellem szolgálatába álltak. Sürgősen szükséges tehát, hogy az írók Szövetségéhez hasonlóan megalakuljon a színészek szabad szervezete is, hiszen Budapesten ennek a szabad szervezetnek munkaköre rendkívül áldásos. Ennek a szabad szervezetnek hivatott vezetői Major Tamás, Gobbi Hilda és társaik (mind régi baloldali emberek), hivatásuk magaslátán állva intézik a színészek és a színházak sorsát. A mellettük működő üzemi tanács természetesen a színészek és színházi munkások, tisztviselők gazdasági érdekvédelmének ellátására szorítkozik, a színház művészi irányításába azonban nem szól bele.

Nagy István,

a gorkiji látású író, aki „Özönvíz előtt” című életképeinek kolozsvári felújításán volt alkalma közelebbi érintkezésbe kerülni az író elképzeléseit károsan módosító színházi szellemmel, az alábbi következő mélyretekintő nyilatkozatban ad hangot elégedetlenségének:

— Színházunktól ugyanazt várjuk, amit sajtóunktól, irodalmunktól és kulturintézményeinktől: demokratizálódjék. Demokratizálódjék szellemében, művészi kiválogatásában és újak felnevelésében. Előterbe kell hozni a még nevelhető fiatalabb színészeinket, az öregebbeket pedig nyugdíjba kell küldeni, hamis álnépszínműves, álliberális, burleszkes, mindenáron tapsra pályázó operette-felfogásukkal együtt!

— A demokratikus szándéku színház-vezetés ne hagyja magát arra kényszeríteni, hogy tehetéstelen, vagy a szerepkörükben kiéregedett színészek és rendezők minden tehetéseggel és fiatalabb színészt oktanul fasiszta vádakkal letiltanak a színpadról. Ne hagyják magukat éppen a régi „nagy színészek és rendezők” színjátszásától elrontott közönségre hivatkozva az elrontott közönségtől befolyásoltatni színházpolitikánkat.

— Demokratizálódó színházunk új közönséget kell hogy neveljen, új és a nép soraiból kiemelt tehetséges művészekkel. Az átmenet, persze, itt is épp oly nehéz, mint a közigazgatás, vagy a közelet bármely területén. Nem lehet egyik napról a másikra átnevelni, demokratává tenni a fasiszta sovínizmusától megmetyezett embereket.

— Színház-vezetőink a klasszikus darabok színrehozásával ne várjanak addig, amíg új színművész és új közönség nevelődik. Mindkettőnek együtt kell felnevelődnie. Az új közönség nem lehet egy raffinozottan kifinomult mű-igényekkel nézni új színészeit, mint a régi s magát igényesebbnek nevező színházlátogató. Takarodjék a színpadról az operett-szellem, mert csak a komoly klasszikus darabokon nevelődhetnek fel új színműírók is. Arravaló íróinkat pedig a sajtó-munka alól már fel kell menteni. A párt-sajtó terén kerül már utánpótlás az írók helyére. Az újságírás helyett valódi irodalmi igényeket kell támasztani demokrata íróinkkal szemben. Küldjük ki őket a társadalmunkat újjáépítő munkásságunk és földműves népünk közé, hogy megtermékenyülhessenek tőle, hogy az újja épülő világot ábrázoló új-klasszikus darabokat hozhassanak színpadjainkra és könyvespolcainkra, amit pedig a demokrácia igényeivel már megírtak, azt becsülje meg a rendező, a színész és közönség egyaránt. Ne kelljen az

íróknak és az új közönségnek dühöngenie és kétségbeesnie, mint jómáramnak legutóbb, mikor darabomat bohózzá torzították a kolozsvári színpadon, s a közönség gyengébbik fele tapsolt ennek a megnyomorításnak!

Színházaink színre kell hozzák a velünk együtt élő népek szindarabjait. Ismerje meg népünk mindenek előtt a román népet és az minket.

— Nehéz feladat elé állítjuk színházainkat, de a demokrata állam minden támogatást biztosít és kell, hogy biztosítson romániai magyar színjátszásunknak, akár csak a román színháznak. Mindent el kell követni államnak és népnek, íróknak és mindenkinek, hogy Marosvásárhelyen s általában Erdély legnagyobb magyar népközpontjaiban a jövő kolozsvári magyar színpadával vetekedő állandó színházak alakuljanak. Ne legyen elzárva, mint eddig, éppen a legnagyobb tömegben élő székely megyék magarsága a színházkultúrától, mert ezzel elzárjuk sok új és hamisítatlan népi-nyelvű, szellemű és megjelenésű szunnyadó színészhetségeket kiemelkedését. Itt ezek között kell a színházigazgatóknak új tehetségek után kutatniok s nem feltétlenül ragaszkodni néha tényleg fasisztagyanus tehetségek behozatalához, de a valódi tehetségeket hívjuk és eresszük be az országba.

Szentimrei Jenő,

a kitünő író, a Józsa Béla-Athenaeum elnöke, akire az erdélyi művelődés terén súlyos terheket rótt a közbizalom, bokros elfoglaltsága közben is úgy válaszol a feltett kérdésre, mintha állandóan a színház sorsán rágódnék:

— Kellene ide egy olyan hatáskörű magyar színügyi felügyelőség, mint amilyen a tanügyek felett áll s ennek feladata volna a színházak ügyeit állandó felelősséggel intézni. Ennek legyen egy írókból, művészekből, pedagógusokból álló tanácsadó testülete. Intézkedéseit összhangba kellene hozni egy hasonlóan elképzelt román intézmény munkájával, hogy az esetleges hatásköri ütközéseket elkerüljék. Legyen Erdélynek négy nagy színháza espedig egy Kolozsvárt, egy másik Temesvárt, egy harmadik Nagyváradot és Aradot, a negyedik pedig Marosvásárhelyt — Brassót lássa el. A kisebb városokba kulturális körzetek és megközelíthetőség szerint, staggione-rendszerrel jusson el a színészet.

— A színházi műsorok kérdése alapos megbeszélésre szorulna, mert itt még mindig a régi polgári vacak dolgok mennek. Mert vagy új életet akarunk — vagy játsszunk tovább vígan a Mágnás Miskát. Nota bene: Karádi Katalin, csak azért, mert az Egyedül vagyunk üldözött, nem időszzerű művésznő. A beteges színház-kultusznak véget kell vetni. Adjuk ki a jelszót: színházi többtermelés helyett, színházi jobbttermelés!

A következő számaink valamelyikében Méliusz József, Szemlér Ferenc, Tompa Miklós és más írók nyilatkozatait fogjuk közölni.

Magyar kulturmunkára jó megjelenésű hölgyeket alkalmazunk magas jutalékkal. Jelenkezni a Világosság kiadóhivatalában vasárnap 10—11-ig, Brassai-utca 7.

Az állami osztálysorsjáték

I. osztályának húzása megtörtént

Minthogy **egy főnyeremény (prémium)**

és sok kisebb nyeremény éppen a mi kollekciónkból került ki, tiszteltül kérjük a t. sorsjegytulajdonosokat, hogy nyereménye k átvételre végett bennünket minél hamarabb felkeressni sziveskedjenek.

TITAN sorsjegy-főelárusító
Szabadság-tér 32. sz.

GROZA PÉTER miniszterelnök beszédet mondott a MNSz dévai székházában:

Addig harcolok, amíg az ország polgárai nem megvetett alattvalók, hanem egyenlőjogu testvérek lesznek!

KOLOZSVÁR, május 12. Kissé megkészt, de jelentőségében időálló tudósítás érkezett szerkesztőségünkbe a Magyar Népi Szövetség hunyadmegyei tagozatától. Május 7-én este 8 órakor Groza Péter dr. miniszterelnök beszédet mondott a szövetség dévai székházában és kifejtette álláspontját a magyar-román testvéri közeledés nagy kérdésében.

A népek közötti béke éharcosát a dévai székház előtt magyar képviselőbe öltözött csángóleányok fogadták, élükön Kovács László alelnökkel. A miniszterelnök társaságában voltak Almasan Augustin dr. főispán, Goju Petre Motu, az Ekésfront alelnöke és Petre Liviu dr., a Hazafiak Szövetségének vezetőségi tagja.

Groza Pétert hatalmas éljenzéssel és virágcsokorral fogadták s a cí-

Uj világot kell megalapoznunk!

— Magyar Testvérek! Ezelőtt tizenkét évvel erős harcban álltam politikai ellenfeimmel. Nehéz napokat éltem át és úgy éreztem, senki sincs mellettem. Ekkor megszólalt egy hang. A hunyadmegyei magyar lapban megjelent egy vezércikk: „Ne bántások Grozát” címmel. Szerzője a dévatelepi László testvér volt. Holnap lesz 12 éve, hogy megjelent ez a cikk. Nagy merészség volt tőle akkor. Örömmel tapasztaltam, hogy vannak barátaim a barrikád tulsó oldalán is. És barátaim táborára egyre növekedett.

— Most érzem, hogy testvérek között vagyok. Látom az ünneplést, mely egyben e megbántott népek örömteli megkönnyebbülése is. Ez az öröm annál nagyobb, mivel összeresik egy másik dátummal. Üdvözljük a BÉKÉT! A háborúnak vége. Éljen a béke! (Szünni nem akaró éljenzés.) Aki a háborút kezdte, letette a fegyvert. Sokat szenvedtünk ezért a napért. A lelkek felszabadultak, ünnepelnek. Az öröm azonban ne tántorítson el. Holnaptól kezdve fokozott erővel fogjunk hozzá az új világ megalapozásához. (Lelkes éljenzés.)

Harc a nemzeti önzés és hiúság ellen!

— Magyar Testvéreim! Nem javítunk, nem reparálunk, hanem újjáépítünk! Újjáépítjük minden vonatkozásban a két nép egymásközötti viszonyát. Elhatároztuk, ráneveljük e két népet arra, hogy együtt kell élnie. A Gondviselés e két népet egymás mellé rendelte. Vállvetve kell dolgoznunk, hogy mindkettőnek jobb legyen a sorsa. Ki kell irtanunk, ami megmaradt, a múlt gyűlöletét. Bizony a demokrácia elszánt akaratában, mely a két nép közötti békét meg tudja valósítani.

— Szeptemberben itt mondtam és Kolozsvárt is megismételtem a magyar közmondást: „Saperjen mindenkinek a maga háza előtt.” De alaposan, őszintén, hogy irmagja se maradjon az egymásközötti gyűlöletnek. Magyart is ki kell irtani annak, amit úgy hívnak, hogy fasiszmus, hillerizmus, ami nem más, mint letűfokra emelkedett nemzeti önzés és hiúság és a kispépek egymásra uszítása és elnyomása.

Erdély, népeivel együtt, elválaszthatatlan egység

— A bécsi döntés kegyetlenül kettévágta Erdélyt, pedig Erdély egy! Egybeköt minket Erdélyben e két népek többszázados hagyományai, házassága, Hitler és Mussolini nem törődtek ezzel, kegyetlenül elválasztották a férjet hitvesétől, anyát gyermekétől és testvért a testvértől. Keservesen megfizettünk ezért. A fasisz-

gányzenekar magyar nótákra zendített rá a székház kapuja alatt. Bent, a zsufolásgal megtelt teremben elsőnek László János, a dévai csángótelep bírája üdvözölte a miniszterelnököt és sikert kívánt ahhoz a munkához, amely az itt élő népek testvéri szeretetben való egyesítését és egy új, igazán demokratikus Románia megteremtését tűzte ki céljává.

Utána P. Szabó Dömjén ferencendi szerzetes mondott bensőséges üdvözlő beszédet.

Groza Péter megköszönte az üdvözléseket, kezét szorított sok régi harcos társával, majd magyar nyelven elmondotta nagy érdeklődéssel várt beszédét. A beszédből a legjellemzőbb megállapításokat és a közös nagy feladatok megteremtésére irányuló felhívásokat alább közöljük:

tette, hogy azután végképp elnyomjanak minket, kis népeket. Egymás sorsát nehezítettük a határon innen s a határon túl. Megtanultuk, megtanították a fasiszták, hogy mi az a „retorzió”. Innen áthelyezték a magyar tisztviselőket, odaát elbocsátották a román tisztviselőket. Itt kivették a tésztát a teknőből, odaát elvették a ro-

mán paraszt egyetlen tehénkéjét is. (Élénk helyeslés.) Hiábavaló volt minden intésem és figyelmeztetésem, a fasiszta kormányok nem hallgattak reám.

— A kettévágott Erdélyt hol nekünk, hol a magyaroknak ígérték. A Kaukázusban harcoló testvéreknek azt mondták: Északerdélybe az ut a Kaukázuson keresztül vezet. A magyarokat meg Délerdélyvel kecsgették a Donnal. Eközben vérzett a két nép.

Eszményeket hatalmas nép támogatja

— Lóvátették mindkét népet, de nem először, hanem számtalanszor a történelem folyamán. Például a Horea-Cloșca népfelkelést az osztrák uralom törte le, osztrák pecsétes parancssal végeztették ki e két nemzeti hőst, a gyűlöletet azonban a magyarokra háritották. Martinuzzi meggyilkolását pedig a román jobbágy-ságra fogták. E közös hőhérnek örök politikája volt: Divide et impera: „Vesszít össze a népeket és uralkodj fölöttük!”

— Mégis kevés bennünk a következetesség. Ha rövid bennünk az emlékező tehetség, hát toldjuk meg egy

lépéssel, a demokrácia minden megengedett eszközével. Szilárdan elhatároztam, hogy e két népet örökre kibékitem egymással. Vállalom és végig is vivom ezt a harcot. Nagy felelősség van a vállamon, de bízom a sikerben, mert láttam Kolozsvárt, hogy az a nép, mely levált az anyaországtól, nem sirt, hanem örömmel fogadta a szebb, demokratikus jövőt.

— Sok nehézséggel kell megküzdenem, de addig harcolok, míg az ország polgárai nem megvetett alattvalók, hanem egyenlőjogu testvérek lesznek. (Szünni nem akaró éljenzés.) Mindenkinek ki kell venni a részét e harcból. A munkások, földművesek és értelmiségek vállalva kell, hogy együttműködjenek. Hiszem, mert van okom hinni azt, hogy a román és magyar népet össze lehet egymással hozni. Én kész vagyok arra, hogy a politikai és vámhatárt is eltöröljem. (Leirhatatlan lelkesedés, szünni nem akaró éljenzés, taps.)

— Eszménket támogatja az a hatalmas nép, mely a demokráciát megvalósította s mely összetörte a leopárdot a maga fészkében. Az a nép, mely nagylelkűségét velünk szemben olyan emelkedetten bizonyította be s amelynek hatalma a Csendes-óceánig terjed.

— Tehetünk-e mi mást, minthogy igyekszünk megnyerni a bizalmát. Tehetünk-e mást, minthogy vállalva dolgozunk az új világ kiépítésén. amelyért annyit fáradt és vérzett az emberiség.

Hosszantartó lelkes taps, éljenzés fogadta a beszédet. A Magyar Népi Szövetség tagjai helyükről felállva ünnepezték a miniszterelnököt.

Félmillió tömeg ünnepelte Budapestén az első szabad május elsejét

Most érkeztek hozzánk a budapesti első szabad május elsejének hullámai. Nem a rádió hozta el kelendő időben, hiszen a romokból összetakolt lakihegyi adóállomás egyelőre alig százkilométeres körzetben hallatja hangját, hanem a hírlapok, amelyek egymással vetélkedő terjedelemben írják le a hatalmas ünnepet. A Szabad Szó, a magyar nemzeti parasztpárt szócsöve megállapítja, hogy az első szabad május elseje nem felülről megrendezett színjáték volt, hanem bensőséges, meleg ünnep, a lelkek ünnepe, nép és vezetőik közös találkozója és állásfoglalása a munka szentsége mellett.

AZ UJJONGÓ VÁROS

A főútvonalakon már a kora reggeli órákban csodálatosan színpompás meneteket vonultak a Szabadságtér és a Hősök-tere felé. Táblákat és farsangi vonulásokra emlékeztető bábukat vittek. A táblákon ilyen feliratokat olvashattak a lelkesedő tömegek: Éljen a munkásosztály harci egysége! Tisztítsuk meg a

Ünnepség a Szabadság-téren

Időben az első ünnepség a Szabadság-téren felállított orosz katonai emlékmű előtt kezdődött. Az emlékművet, mely hatalmas márványoszlopon egy éppen felszálló szovjet bombázót ábrázol, szovjet katonai díszszázad vette körül, de ott állott a „Debreceni hadosztály” és a magyar rendőrség egy-egy díszszázada is. Az ünnepség első szónoka maga Malinovszki marsall volt, utána a névtelen orosz harcos és tiszt beszélt, majd Malinovszki marsall megkoszoruzta az emlékművet. A magyar kormány nevében Miklós Béla miniszterelnök, a Nemzeti Bizottság nevében Riesz István, Supka Géza és Tildy Zoltán helyezett rá koszorút.

FÉLMILLIÓ EMBER ÜNNEPE A HŐSÖK TERÉN

A május elsejei ünnepnap központjában a Hősök-terén zajlott

közeletet! Barátság a szomszédos demokratikus népekkel! Halál a nyilasokra! Pusztuljanak a belső bitangok! A bábuk pedig Hitler, Szálasi és a többi kárhözott élet-nagyságu, felakasztott másai voltak, kik rémülten néztek a hatalmas plakátokra festett Sztalin, Lenin, Marx, Petőfi, Ady, Dózsa György, Rákóczi Ferenc-képmásokkal farkasszemet. A Beszkrát-alkalmazottak csoportja kis villamoskocsit húzott, melyen a „menetirányt” így jelezték: „Út a szabadság felé”, a kocsis száma 1848. A temetői munkások csoportja gigantikus táblát vitt, ezzel a felirással: „Mi, temetői munkások, eltemetjük a reakciót!” Az „újpesti partizánok” egy szamarat vittek, mely hatalmas táblán ezt vallotta magáról: „Már csak én veszem be a fasiszta maszlagot”.

A városligetben külön ünnepként zajlott a nagy sör-premier: hat pengőért mérték a remek árpalét. Az állatkerti, „gyermekparadicsomban” tej, túró, tojás, kalács és más ritka csemege boldogította a kiehézzett pesti apróságokat.

le. Nemesak a Hősök-tere telt meg emberrel, ellepte az ünneplő tömeg a környező utcákat is, mindenütt hangszórók közvetítették a beszédeket. Az első szónok Kossa István a szakszervezetek, a Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt nevében köszöntötte Nagybudapest dolgozóit. Azután megemlékezett május elsejének jelentőségéről és kifejtette, hogy a magyar munkásság a közelmúltban ékesen bebizonyította: megértett arra, hogy résztvegyen az állam vezetésében és irányításában.

Kossa István után Rákosi Mátyás, a Magyar Kommunista Párt vezetője emelkedett szólásra. Megállapította, hogy az első szabad május elseje sok generáció emlékében úgy fog élni, mint a felszabadulás kettős ünnepe.

— Az első pillantás — mondotta — amit a határokon kívül vetünk, a

Szovjetunió felé irányul, ahol a Vörös-téren százazrével vonulnak fel a Vörös Hadsereg harcdezt katonái s ahol a Szovjetunió népe lelkesedve köszönti nagy és bölcs vezérét, Sztalin marsallt. De körülöttünk is: Tito Jugoszláviájában, Groza Romániájában, az újjászületett Csehszlovákiában, vagy a most felszabaduló Ausztriában ugyanez a lelkes ünneplés tűnik szemünkbe. Ezek a nemzetek az új magyar demokráciától nemcsak szavakat és nyilatkozatokat követelnek, hanem tetteket is.

Harmadik szónokként Szakasits Árpád beszélt és tett fogadalmat. A szociálista dolgozók és a felszabadult magyar milliók nevében köszöntötte a Szovjetunió munkásságát és parasztságát, a Vörös Hadsereg oldalán küzdő magyar honvédeket, Nagybritannia és Amerika harcosait és fegyvergyártó munkásait, továbbá Jugoszláviát, Csehszlovákiát, Ausztriát, Romániát és a világ minden országának munkásait és parasztjait.

E beszéd után Kossa István határozati javaslatot terjesztett a nagygyűlés elé: e szerint a 26 év után az első szabad május elsejét ünneplő magyar dolgozók megfogadják, hogy minden erejükkel támogatják a diadalmas Vörös Hadsereget és így rójják le hálájukat az ország felszabadulásáért a nagy Szovjetunióknak és bölcs vezérének, Sztalin marsallnak.

TÜZIJÁTEK A VÁROS FELETT

Este a magasban ezernyi fényes labda szórta ragyogását. A tüzijáték látványa egyforma gondolatokat támasztott mindenkiben: nem is olyan régen még a halál játszotta Pest polgárai felett a maga rémületes tüzijátékait. Be sok ezer ember életébe került ez a játék! A fellebbanó fények nemesak örvendő arcokat mutattak meg a vizsgáló szemnek, hanem a sötét lelkifurdalás maszkjait is azokon, akik a demokrácia árnyékában meghúzódva még mindig büntetlenül járkálnak Pest utcáin, akik ezt a sok rémséget az országra rászabadították.

387.753 tagja van a Magyar Népi Szövetségnek

A romániai magyarság szabad parlamentje megyei beszámolókkal kezdődött és országos határozatokkal zárult

KOLOZSVAR, május 12. Minden közlekedési nehézség ellenére is a Magyar Népi Szövetség országos kongresszusa a romániai magyarság egyetemes seregszemléje lett. Szabad népi parlament, ahol sorra megszólalhattak minden megye és város, nemkülönben nagyon sok falu követei. Aki ott ült e napokban a Diákház lobbogókkal ékesített nagytermében, előbb megilletődve, majd lellesülten szemlélhette azt az érdeklődést, nem egyszer feszültséget, amellyel földművesek, munkások, haladó értelmiségiek vitatták sorsunk kérdéseit. Ady Endre, Petőfi Sándor s a felszabadító Sztalin tábornagy képe alatt.

A vármegyei beszámolók során Kolozs megye lapunkban már ismertett jelentését Krassó-Szörény vármegye követének, Puskás Sándor nyugdíjas tisztviselőnek a felszólalása követte. A szórványmagyarság súlyos viszonyairól számolt be a jelentés. Resicán a Magyar Népi Szövetségnek mégis székháza van, ahol a tagok politikai iskoláztatásban részesülnek. A követ külön kiemelte, hogy a resicai magyarság a reakciós körök sovinszta támadásaival szemben egységesedül a Kommunista Párttól kapott segítséget.

Maros-Torda vármegye magyarsága nevében Szöcs Béla vasesztergályos beszélt. Amikor elmondta, hogy a földreform során 13.943 hold földet sajátítottak ki ebben a megyében, s nemcsak földet osztottak, hanem az elhagyott grófi kastélyokat is lefoglalták gyermekbölcsődék részére, percekig zugott a tapsviharlól a nagyterem.

— Az internálásoknál — mondotta Szöcs Béla — szintén kellő szigorral jártunk el, s így történt az, hogy őrizetbe vettünk 100 magyar, 4 román és 3 zsidó fasiszta, reakciós és közveszélyes embert, ami azt jelenti, hogy erélyesek tudunk lenni elsősorban saját népünk bűnöseivel szemben.

A szónok hangsúlyozta, hogy Marosvásárhely nemcsak a meglévő magyar iskolákhoz ragaszkodik, hanem a demokráciától új magyar iskolák létesítését is várja a Székelyföld különleges szükségletei szerint.

— Müegyetemet kívánunk — mondotta — Marosvásárhelynek!

A továbbiakban Szöcs Béla kifejtette, hogy Székelyudvarhelyen villamosipari, Sepsiszentgyörgyön bőripari, Csikszentadányon üvepipari és kőfaragási, Gyergyószentmiklóson erdőkiemelési és Baróton bányászati főiskolára volna szükség.

Török Aladár segesvári kisiparos nagyküllőmezei jelentéséből kiemeltük azt a kívánságot, hogy magyarok számára tegyék lehetővé idegenhangzású családi neveik megmaradását.

Szalmár megye nevében Kruznic János beszélt, beszámolván arról az ipari és mezőgazdasági ujjáépítésről, amellyel a szalmármezei magyarság jórészt máris eltüntette a háború nyomait. Ennek a megyének van a legkevesebb panasza nemzetiségi téren.

— Mi voltunk a legelső — mondotta a szónok — akik fogadtuk az elhurcolásból hazatérő zsidóságot. Mindent meg is tettünk értük, hogy

enyhítsük fájdalmaikat és érezzék a meleg szeretetet ott, ahonnan oly gyalázatos módon deportálták őket!

Szilágy vármegye nevében földműves ember emelkedett szólásra, Enyedi Ferenc.

— A mi megyénk — mondotta általános figyelem közepette — egész

Budai Nagy Antal ivadékaival szólnak...

Szolnok-Doboka vármegye kiküldöttje, Székely Mihály földműves beszélt ezután:

— Nálunk van Bábolna hegye — mondotta — ahol Budai Nagy Antal szökött a néphez. Ennek a harcos népnek a maradványai itt vannak még ma is és készek arra a harcra, amelyért elődeik harcoltak és vérüket hullatták. A Magyar Népi Szövetség szervezkedése még a diadalmas Vörös Hadsereg bevonulása előtt megkezdődött, hogy a fasiszta rablók és a német katonaság rombolása előtt valamit meg tudjanak menekíteni. A múlt bűne nem is a népet terheli, hanem 99 százalékban a vezetők lelken szárad.

Turi Bálint kisiparos, Szeben vármegyéből, beszámolójában előadta, hogy bár ennek a vármegyének a magyarsága a legkisebb, munkásságuk azért erőteljes és felér a nagyobb vármegyékével is. Földosztás tekintetében a román hatóságok a magyarság számára nagy figyelembevételével nagyon igazságosan viselkedtek.

Temes-Torontál vármegye kiküldöttje, Juhász Lajos műszerész, a Magyar Népi Szövetség kiterjedt bányászati munkáját ismertette. A magyarság sérelmeiről szólva megemlítette, hogy az előző kormányok reakciós és fasiszta működésük alatt a bányászati magyarság közül nagyon sokat elhurcoltak. Annál nagyobb örömet fejezte ki a Groza-kormány demokrata politikájának uralomra jutásáért.

Magyar felszabadulás a román demokrácia oldalán

A vármegyei beszámolója után az országos központi végrehajtóbizottság beszámolóit követték. Csákány Béla dr. a Magyar Népi Szövetség tevékeny jogi szakembere, az 1944. augusztus 23-i történelmi fordulat után azonnal megindult és egyre szélesebb körű magyar népi szervezkedésről tett jelentést. E szervezkedés eredményeként ma a Magyar Népi Szövetségnek Románia területén 387.753 tagja van.

A beszámolóból kiderült, hogy a Brassóban székelő országos központ a legválságosabb időben milyen nagyjelentőségű munkát végzett az Észak-erdélyből elhurcoltakért, a délerdélyi magyar munkaszolgálatosok kiszabadításáért, a magyarságra nehezedő jogtalan rekvirálások és közmunka-kirívások megszüntetéséért, valamint a Délerdélybe visszatérő magyar menekültek védelméért. A jelentést a kongresszus lelkesedéssel vette tudomásul.

Ezután általános érdeklődés közepette

Teljes magyar népi egységet akarunk!

Dörgő taps jutalmazta a központi munkáját a bezárt délerdélyi magyar iskolák megnyitására bejelentéseket is. Működik a híres nagyenyedi Bethlen-kollégium, működnek a gyulafehérvári, brassói, aradi és temesvári magyar középiskolák. A kormány határozott nemzetiségi politikájának köszönhető, hogy ma már a magyar nyelvű levelezés és telefonbeszélgetés akadályokba nem ü-

szes a legújabb időkig különálló Szilágyország volt, Maniu országa ahol a nép a reakciós és fasiszta bandák terrorja alatt nyögött, Szá munkra a szabadság csak Groza Péter kormányrajutásával kezdődött meg!

A kongresszus közönsége itt zavarosan éljenzte Groza Pétert.

Benedek Béla unitárius lelkész, Torda vármegye kiküldöttje elmondta, hogy bár ez vármegye szenvedte az egész országban a legsúlyosabb veszteségeket, nem panaszkodnak, mert biznak abban, hogy a Groza-kormány az elszennvedett sérelmeket orvosolja és a népek között a megbékélés szellemében igazságot fog tenni.

A kongresszus utolsó beszámolóját Kiss Gyula favágó, Udvarhely vármegye követe mondotta el.

— Ez a vármegye 99 százalékban magyar — mondotta — és az igazság az, hogy a vármegye közigazgatásában a magyarság számarányának megfelelően képviselve van. A földosztás során 6500 hold földet osztottak ki, főleg sokgyermekes családoknak.

Az izes székely beszédű szónok, egyébként a MADOSZ régi harcosa, elmondta, hogy a szántóföldek 80 százalékát bevetették s a visszamaradt 20 százalékot is most pótolják. Kevés a gazdasági eszköz, de a megye munkássága segítségével a földművelésnek. Így a szentkeresztbányai munkások 200 darab ekevasat küldtek a rászorulóknak. Mély hatást váltott ki a kongresszusból, amikor Kiss Gyula elmondta, hogy a megyében orvoshiány és tanítóihiány van, de állatorvos meg szakmunkás sincsen elég, s az értelmiség hiányának pótlására Udvarhely megye székelysége a központtól vár sürgős segítséget.

pette Cziko Nándor bukaresti iparos, a nemzetiségügyi minisztérium magyar tanácsosa emelkedett szólásra. Amikor elmondta, hogy a bukaresti magyarság a román demokrata tömegek segítségével milyen bátran és határozottan állott ki a székely népet legyilkoló Maniu-gárdistákkal szemben, a lelkesedés forró zugása töltötte be a termet.

— A nép akarata — mondotta Cziko Nándor — győzedelmeskedett s az a reakció, amely a székelyek öldöklése után saját román népébe is belelővetett, kiszorult a hatalomból. A Groza-kormány biztosítja az ország demokratizálódását és az ittélő népek testvéri együttműködését.

A szónok ezután beszámolt a földvári haláltábor feloszlásának részleteiről s közölte, hogy napok kérdése a turguzsui tábor feloszlása is. Az ártatlanul meghurcolt demokrata magyarok innen is visszatérnek otthonukba.

— Aki velünk jön — fejezte be beszédét Kurkó Gyárfás — azt szívesen fogadjuk, nem számít rang és társadalmi különbség. Köztünk van a helye a püspöknek is, köztünk van a helye a demokratikus grófnak is, ha az becsületes és vállalja a néppel a népért folyó közös harcot, ha nem volt néparuló, s ha magáévá tette az Országos Demokrata Arevonal munkatervét. És itt van a helye a magyar kommunista munkásnak is. Teljes magyar népi egységet akarunk!

Az elnöki szavak itt elfultak a tomboló tapsorkánban.

A megyei és központi jelentéseket két napig tartó vita, majd a szakmai kérdések megtárgyalása követte. Mindezekről lapunk a jövő hét folyamán ad számot.

Közlemények

A LAKÁSKATASZTERI LAPOK BEADÁSA. A lapok beszédésének utca szerinti sorrendje folyó évi május hó 14-én a következő: I. ker. Hunyadi-, Ilosvai-, Jókai-, Karolina-tér, Kádár-, Kemény János-, Kert-, Kinizsi-, Király- és Klastrom-utcák. II. ker. Gárdonyi-, Gidófalvi-, Geöthe-, Gyarmathy-, Gyárfás Jenő-, Gyimesi-, Györgyfalvi-, Hadak-utja jobboldal, Hangász- és Hargita-utcák. III. ker. Bodzaszoros-, Bulcsu-, Csányi László-, Csepel-, Csermalom-, Csertő-, Csongor-, Csopor-, Dózsa- és Döbrentei-utcák. IV. ker. Fellegvári sikátorok, Fellegvári-ut a 66 számig, Ferenczi Zoltán-, Finály-, Fogaras-, Fürj-, Gizella-, Gyufagyár-, Hajdu- és Halász-utcák. V. ker. Martin Lajos-, Márki Sándor-, Moldován Gergely-, Murányi-, Ond-, Rákóczi-, Rakosi Mátyas-, Sándor László-, Schmedler- és Seprődi-utcák. VI. ker. Garibaldi-, Gödrös-, Görgey-, Görbe-, Görgényi-, Gönczöl-, Gyepü-, Hajnal-, Hásongárd-tető és Hegyvilág-utcák. Május hó 15-én: I. ker. Kornis-, Kosztolányi-, Könyök-, Kötő-, Kőkert párosoldal, Kossuth Lajos-, Linczeg-, Marlinovszki-tér, Majális- és Malom-utcák. II. ker. Három püspök-tér, Helsinki-, Heltai-, Hunyadi-tér, Jakab Elek-, Jósika-, Kalevala-, Kapás-, Karjala- és Katona József-utcák. III. ker. Elővölgyi-, Emke-, Eötvös párosoldal, Fáy-, Fejedelem-, Fecske-, Földész-, Gábor Áron-, Gella- és Gólya-utcák. IV. ker. Hidelvi-, Hirschler-, Horea-, Huszár-, Iskás-, Ilona-, Imre király-, Irinyi-, Iskola- és Kalandos-utcák. V. ker. Szilágyi Sándor-, Szinyei Merse-, Tamás András-, Tass vezér-, Táltos-, Thorma János és Tőhötöm-utcák. VI. ker. Holdvilág-utca jobboldala, Hold-, Högyes-, Kalányos-, Kalász-, Kalotaszeg-, Kálvária-, Kert-utca 64 számtól, Kisgereblye- és Királydomb-utcák.

Uránia mozgó

a Népvédelmi Egyesület tulajdonában. Az európai filmgyártás büszkesége:

Dal a tűzpiros virágról!

Zelma Lagerlöf Nobel-díjas regénye. MAGYAR FELIRATOKKAL. Előadások kezdete: fel 3, fél 5, fél 7. Vasárnap 11 órakor MATINÉ.

HUN MÁTVÁS FIA

Kécses és Iátszerész
Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 1

Elvállal javításokat és köszörüléseket.

Ma, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Magyar Népi Szövetség országos kongresszusának

IFJUSÁGI ZARÓUNNEPELYE

a Diákház nagytermében, györgyfalvi és mérai táncsoportok és szász-fenesi színjátszók részvételével.

Az előadás után reggelig tartó táncmulatság hóstáti, székely, megyei és iparostáncsteremmel a Diákházban.

Belépőjegy 500 lej.

Zománczott és fekete kivitelű tűzhelyeket, „Zepbir” kályhákat szállít, javít

Bányai épület és műlakatos

Torda-út 19.

A nagyvári Szántó redőny- és kályhagyár gyártmányainak képviselője.

HIREK

Ifjaink új sportja

Több mint egy évtizede annak, hogy az ifjuság nagy szeretettel kezdte el a repülőmodellezést. Eleinte alig néhányan láttak hozzá teljes komolysággal ehhez a szép és nehéz sporthoz. Azóta a repülőmodellezők táborába az ifjak egész sokasága sorakozott fel s az ifju sportolók idő-ről-időre mind szebb és szebb eredményeket értek el. Ma már ott tartanak, hogy a nagyközönség is kezd érdeklődni ifjaink új sportja iránt.

Az elmúlt napokban a református kollégium növendékei repülőmodell kiállítását rendezték. A közönség érdeklődéssel látogatta és nézte meg az ifjak teljesítményét. Megkérdeztük az egyik lelkes modellezőt, hogy eddig milyen eredményeket értek el a modellezés terén?

— A múlt évi országos versenyen a kollégium diákjai a második helyezettek voltak — hangzott a válasz. Több országos rekordot döntöttünk meg. Benedek Zoltán VII. osztályos tanuló gépe 43 kilométert repült, Gyömbér István II. osztályos tanuló gépe — kézből indítva — megszakítás nélkül huszonkét percet, Varsányi Ferenc gépe pedig ugyancsak kézből indítva 27 kilométert repült.

— Most milyen tervek foglalkoztatják a modellezőket? — kérdeztük.

— Nem tudunk nagyobb szabású tervet készíteni, mert nincs hozzá megfelelő anyagi alapunk. Először tehát pénzt kell szereznünk.

— Miből remélnék megfelelő anyagi alapot teremteni?

— Egyetlen lehetőségünk van, éspedig ez a kiállítás — felelt az ifju mosolygva. A közönség érdeklődik is, de talán nagyobb érdeklődést érdemelne. Eljöhethetnének a szülők többen is, hiszen fiaikról van szó. A kiállításra kiadott pénzt mi nem fordítjuk haszontalanságra.

— Igaz, hogy rendeznek berepítést is?

— Igen, május 20-án a Kolozsvár mellett lévő Szénafüveken. Itt mutatjuk be egy év munkájának eredményét.

— A kiállítás meddig lesz nyitva?

— tesszük fel az utolsó kérdést.

— Még egy napig. Tehát vasárnap egész nap.

A kiállítás látottak azt a meggyőződést keltették bennünk, hogy ifjaink komoly, hasznos munkát folytatnak.

i. i.

A román adótörvények ismertetése. A kolozsvári ipartestület felkérésére a pénzügyigazgatóság szakértői a román adótörvények ismertetése céljából előadást tartanak. Az előadások sorrendje a következő: Május 14-én, hétfőn délután 4 órakor az asztalos-, kárpitos-, szobafestő-, csempész- és jármű-szakosztály részére. Az előadásokat a kereskedelmi és iparkamara nagytermében, Kossuth Lajos-utca 58, tartjuk meg. Az előadások a fenti szakosztályokhoz tartozó összes szakmák tagjai saját érdekükben teljes számban vegyenek részt. Az elnökség.

A társadalombiztosító pénztár vezetősége az érdekeltek tudomására hozza, hogy mindazok a személyek, akiknek kötelező biztosítása 1940 január 1-től 1945 március 30-ig terjedő időben bármely oknál fogva megszűnt, legkésőbb 1945 május 30-ig önkéntes biztosításra jelentkezhetnek.

(*) Meghívó. A „Virtus” Hitel-szövetkezet mint a „Szövetség” Központ tagja május 21-én délelőtt 1 órakor a hidevei református parochia gyülekezeti otthon helyiségében (Horea-Horthy-ut 53 alatt) rendes évi közgyűlést tart, melyre a tagokat meghívjuk. Targysorozat: 1. Múlt évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása, 2. Zárszámadások megvitatása és a felmentvény megadása, 3. Mérleg megállapítása, 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés, 5. Az igazgatóság tagjainak választása, 6. A felügyelőbizottság tagjainak választása, 7. Az 1945. évi költségvetés lejártyalása, 8. Indítványok. Az igazgatóság. 7389

Négy nagyfontosságú rendelettörtény

A kormány erélyesen fellépett a fekete kereskedelem ellen

Családi, illetve drágasági pótlékkal egészítik ki a fizetéseket Börtönbüntetéssel sújtják a törvényes kereseti lehetőségek áthágóit

KOLOZSVÁR, május 12. A kormány négy nagyfontosságú gazdasági vonatkozású rendelet-törvényt adott ki. Az első a fizetések rendezésével foglalkozik. Családi pótlékot ír elő a gyermekek után. Egy gyermek után Bukarestben és megyeszékhelyeken havonként 4000 lej, más helységeken 3000 lej jár. Ezenkívül egységes drágasági pótlékot állapít meg. Ez a drágasági pótlék Bukarestben 20.000 lej, megyeszékhelyeken és ipari központokban 15.000 lej, az ország többi helyein

A piaci árak szabályozása

A piaci árak szabályozásával és az áruforgalommal foglalkozik a második törvény. Árrögzítés szempontjából az árucikkeket és munkaszolgáltatásokat négy csoportba osztja. Az első csoportba a közszükségleti árucikkek és munkaszolgáltatások, a másodikba az általánosan szükséges és használt árucikkek és munkaszolgáltatások s harmadikba a kisiparosok és munkaadó mesterek által készített árucikkek, munkateljesítmények, rendelések és javítások, míg a negyedik csoportba a fény-

Széleskörű közkegyelem a megtévedt üzereknek

Az ország közgazdasági életének rendezése és átalakítása szempontjából nagyjelentőségű a harmadik rendelettörvény, mely széleskörű kegyelmet nyújt pénzügyi és gazdasági kihágásokra, illetve büncselekményekre. A kormány ezzel egy utolsó lehetőséget akar nyújtani a megtévedt üzérkedőknek, hogy ők is bekapcsolódhassanak társadalmunk rendes gazdasági vérkeringésébe.

Az üzérkedés és a gazdasági szabotázs megtorlásáról szóló rendelet-törvény drákói szigorral bünteti mindazokat, akik nem akarnak becsületessé és törvényes munkalehetőségek között dolgozni és bekapcsolódni az ország gazdasági életébe.

3 hónapól 4 évig terjedhető fogházbüntetéssel sújtja mindazokat, akik ipari vagy kereskedelmi tevékenységet fejtenek ki anélkül, hogy cégüket bejegyeztették volna; nem tüntetik fel az üzlet vagy műhely bejárata felett a cég bejegyzés szerinti elnevezését; az üzletben vagy műhelyben nem tüntetik fel jól látható helyen az egyes árucikkeket vagy munkaszolgáltatásokat árát; nem állítanak ki jegyzéket a 30.000 lejen aluli, illetve számlát az ezen összeget meghaladó értékű eladások vagy munkaszolgáltatások esetében; nem

pedig 12.000 lej.

Kötelezővé teszi a törvény ezenkívül, hogy minden 500 alkalmazottal dolgozó üzem, intézmény vagy állami hivatal mellett gazdasági beszerző és elosztó szerv felállítását. Ha egy üzemnek vagy hivatalnak nincs 500 alkalmazottja, akkor több kisüzemnek kell szövetkeznie, hogy így megszervezhessék beszerző és elosztó szervüket. Ezeket a beszerző szervezetet a törvény megjelenésétől számított 10 nap alatt fel kell állítani.

A piaci árak szabályozása

üzési cikkek és munkaszolgáltatások tartoznak.

Az ipari termelők legfeljebb 8 százalékos, a kisiparosok és a munkaadó mesterek 30 százalékos nyereséget számíthatnak fel, ha viszont-eladónak adnak el sortermelést. Legfeljebb 50 százalékos nyereséget számíthatnak fel, ha egyenesen a fogyasztónak árusítanak sortermelést, végül legfeljebb 60 százalékos lehet a felszámított nyereség a külön rendelkezések és javítások után.

Széleskörű közkegyelem a megtévedt üzereknek

tüntetik fel a jegyzéken illetve másolaton az eladott árucikkek elnevezését, egységet és összes árát, a vétel idejét végül az elszállítás pontos időpontját; nem tüntetik fel a számlán, illetve másolaton az eladó cég nevét és telephelyét, valamint a cégbejegyzés számát, továbbá, a vevő cég nevét és telephelyét, az eladott árucikkek elnevezését, mennyiségét, egységét és összes árát, a vétel és az elszállítás pontos idejét; nem bocsájtják az ellenőrzéssel megbízott közegek első kérésére rendelkezésre a számla- és jegyzékléptömböket, üzleti könyveket vagy egyéb okmányt, amelyeknek alapján az ellenőrzés megejtható; árucikket vesznek vagy munkát végeztenek anélkül, hogy a kifizetett összegről jegyzéket vagy számlát követelnének; a feltüntetett mennyiségnél mennyiségben kevesebbet vagy mértékben rövidebbet gyártanak vagy adnak el, vagy pedig gyártmányaikat vagy árucikkeiket hamis elnevezéssel adják el.

1 évtől 12 évig terjedő fogházbüntetéssel és 50.000 lejtől 5.000.000 lejig terjedő pénzbírsággal sújtja a törvény mindazokat, akik a megállapított rögzített árnál magasabb árát követelnek, fizetnek vagy fogadnak el vagy pedig ha nincs megál-

lapítva a rögzített ár, árucikkeiket vagy munkájukat az engedélyezett-nél magasabb haszonkulcs alkalmazásával bocsájtják áruba. A vevő mentesül a büntetés alól, amennyiben a már elkövetett vétséget a nyomozás megindítása előtt bejelenti.

Élelmiszerhalmozók alkonya

4 évtől 12 évig terjedő fogházbüntetéssel és 100.000 lejtől 20 millió lejig terjedő pénzbírsággal sújtja a törvény mindazokat, akik az erre hivatott hatóságok felszólítására nem adnak felvilágosítást a megkívánt formában üzleti tevékenységükre vonatkozóan, vagy pedig a gazdasági vonatkozású törvényekben foglalt és a termelésre vagy az árucikkek forgalmára vonatkozó jogszabályoknak nem tesznek eleget; árucikkeket vagy élelmiszert, a szükségleteket meghaladó mértékben halmoznak; a munkásoknak vagy tisztviselőknek nem fizetik az őket megillető minimális fizetéseket; az árucikkek zárolására vagy igénybevitelére vonatkozó rendelkezéseknek nem tesznek eleget; csökkentik vagy beszüntetik a termelést; Megtagadják a rendelkezésükre álló árucikkek törvényes mennyiségben vagy minőségben való kiszolgáltatását vagy eladását; racionalizált élelmiszert jegy nélkül vesznek vagy adnak el, végül számlát vagy jegyzéket hamisítanak, hogy meglévő készleteiket igazolni tudják vagy pedig tudva hamis kisértő jegyzékkel vagy zámlával ellátott árucikket vesznek.

5 évtől 20 évig terjedő kényszer-munkával és 100.000 lejtől 50.000.000 lejig terjedő pénzbírsággal bünteti végül a törvény mindazokat, akik zárolt árut halmoznak, vagy nem szolgáltatnak be, amennyiben ez kötelező.

Az említett büntetések csak főbüntetések, amelyeket a törvény különböző mellékbüntetésekkel egészít ki.

Mindenkinek kivétel nélkül, kereskedőnek, iparosnak, fogyasztónak egyaránt tudomásul kell vennie a fentieket és az ebből eredő tanulságot mindig szem előtt kell tartani: nem szabad jegyzék vagy számla nélkül sem venni, sem eladni, nem szabad többet sem fizetni, sem kérni, mint amennyi engedélyezve van, az üzleti könyveket rendben kell tartani és akkor nem lehet semmi baj. A feketézők azonban egyszersmindenkorra el fognak tűnni a gazdasági életből. dr. b. s.

A Mérnökök és Technikusok Szervezetének vezetősége ezúton hívja fel a Műszaki Szakszervezete tagjait annak bejelentésére, hogy tagjai maradnak-e a Mérnökök és Technikusok Szervezetének. Azokat pedig, akik eddig még tagok nem voltak, arra kéri, hogy belépési szándékukat a titkárnál, Diamanstein Zoltánnál, a Viznyévek (Bem-utca 2.) mérnökénél, az ugyanott kapható nyomtatvány felhasználásával jelentsek be. A belépési díj 100 lei, a havi tagsági díj 400 lei. Ideiglenes tagok tagsági díjat nem fizetnek.

Meghívó. Unitárius Középközlés Leányok Munkaközössége f. hó 13-án, vasárnap délelőtt a rendes istentisztelet keretében „Anyák Napja” ünnepélyt rendez, melyre az édesanyákat és minden érdeklődőt szeretettel meghív. Az ünnepély sorrendje: 1. Délelőtt 10 órai kezdettel istentisztelet; egyházi beszédet mond: Kővári Jakab, kénosi lelkész, teol. m. tanár. Közvetlenül az istentisztelet után: 2. „Köszöntjük az édesanyákat”; mondja: Csipkés Gizella. 3. „Édesanyám” című verset szavalja: Kiss Emília. 4. „Az édesanya” címen felolvás: Borbély Lenke. 5. Ének: Gündischné, Foga-

rassy Klára, orgonán kíséri: Márkos Albert. 6. „A dolgozó édesanyákhoz szólunk”; Nagy Róza. 7. Szavalt: Vass Sarolta. 8. „Áldja meg az Isten az édesanyákat”; bezáró: Kiss Zsuzsa. 9. Áldás: Józsa Miklós püspök.

Az ARLUS diszgyűlése. A Szovjetunió Romániai Barátainak Egyesülete (ARLUS) meghívja Kolozsvár közönségét erdélyrészi konferenciája alkalmából május 14-én, hétfőn délután 5 órakor a Diákház nagytermében tartandó diszgyűlésére. Előadók: S. Oeriu dr., az ARLUS romániai főtájkára: Tudományos élet a Szovjetunióban. Csögör Lajos dr.: Az ARLUS hivatásáról. A műsor művészi része: 1. Dvorak Anton: Trio, előadják: Halmos György, Fehér Miklós és Tokaji András. 2. Majakovszkij-versek, előadják: Dr. Breitan Judith és Perényi János. 3. Rachmaninov: Raktánc, táncolja Csermínszky Kurt, zongorán kíséri Pongrácz Adám. 4. Rimszky-Korszakov: Aria a Szadko-operából, Csajkovszky: Lenszky ariája az Anyegin című operából. Éneklő Kallós József, az Opera tagja. Belépés díjtalan.

(*) Vállalatvezetői hitevezés Kolozsvár város elsőfoku iparhatósága 102.017—1945 számú határozatával Sugár László Kolozsvár, Kőmálya-utca 3 alatti lakost Ristély Borbála özv. Palavits Józsefné Szent István-ut 47 alatti cukorkaüzemének vállalatvezetőjéül nevezte ki.

(*) Felhívás! A Lakatos és Rokonszakták Szakosztálya május 15-én kedden délután 4 órakor rendkívüli taggyűlést tart igen fontos ügyben. Minden tag megjelenését kérjük.

Baráti találkozó. A kolozsvári izraelita gimnázium visszatért növendékei és tanárai május 13-án, vasárnap délután 4 órakor baráti találkozót tartanak az újonnan megnyitott „Concordia Kulturális Egyesület” Unió-utca 6 alatti különtermében.

(*) Orvosi hír. Dr. Ujváry Imre egyetemi tanársegéd, bőrgyógyász szakorvos rendelkezését Horea-ut 5 alatti délután 3—5-ig ismét megkezdte. 7403

SPORT

Ma délután mutatkozik be a kolozsvári közönségnek Nagyszében legjobb labdarúgó csapata

KOLOZSVÁR, május 12. A nagyszébeni Arzenal SC, Délerdély volt ligabajnok csapata megérkezett Kolozsvárra és ma délután a városi sporttelepen a CFR elleni mérkőzésen bemutatkozik közönségünknek.

Nagy a készülődés a CFR részéről is. A kolozsvári vasúti műhelyek csapata ugyanis visszavágóra készül. A husvéti ünnepek alatt Nagyszébenben 3:3 (1:1) arányban végzett az Arzenal elleni mérkőzésen.

Az Erdélyi Népi Kárpát-Egyesület május 15-én, kedden délután 6 órakor az egyesület Jókai-utca 2 alatti helyiségében választmányi ülést tart. Erre a választmány tagjait ezután is meghívja.

Adás-vétel

PERZSASZŐNYEGEKET, brilliánsokat, ezüst evőeszközi, fehérneműket, ágyneműket, sezlon- és asztalterítőket magas áron vesz Rottenberg. Timár-utca 10. 6773

FIGYELEM! Régiségeket, ezüstöt, aranyat, szőnyeget, butorokat, márkás porcellánt Wallerstem régiségüzlet vásárol Postakert-utca 16. 6853

ÚJ ÖCSKÁS RUHAÜZLET. Veszék és eladok mindennemű ruhaneműt, tavaszi kabátot, bundákat, női ruhákat és kosztimöket, fehérneműt, ágyneműt és lábbelit a legmagasabb áron fizetve. Weisz, Malom-u. 10. 6910

VESZÉK ócskaruhát, fehérneműt, cipőt, Szabadság-ter 12, Rác. 6974

FIGYELEM! Veszék és eladok mindenféle használt ruhákat, fehérneműket, gyermekruhákat, használt zománcozott és vasedényeket a legmagasabb áron és jutányosan eladok. Fülöp Márton (Duplex), Hunyadi-ter 11, kapu alatt. 7034

OXIGÉNES PALACKOT, fűrdőhengereket és radiátor fűtőtesteket veszék. Árpád-ut 13. 7192

A PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG által jóváhagyott új eladási jegyek, számla és üzleti könyvek, forgalmi adó, stb. nyomtatványok kaphatók: „Atlas” papírkereskedés, Szabadság-ter 22. Az új pénzügyi rendelkezések alkalmazásáért vonatkozólag felvilágosítással szolgálunk. 7081

PIANINÓT keresek. Címet kérem leadni a kiadóba, „Piano” jelígre. Gr. 7114

„TERNO” vásárol mindenféle használt ruhákat, butorokat, szőnyeget, porzivógépet, mérlegeket és mindennemű ócskaságokat. Postakert-utca 3, üzlethelyiség. 6989

FIGYELEM! Tört aranyat és ezüstöt napi áron vesz Hill Kálmán órás és ékszerész. Kolozsvár, Mátyás-utca 2. szám 9114

ROENTGENT keresek megvételre. Ajánlatokat Roentgen jelígre a kiadóhivatáiba 7243

BELYEGGŐJITEMÉNYEKET, tömegbélyeget bárkinél előnyösebben vásárolok. Dávid Ferenc-utca tizenkettő. 5645

ELADÓ pihedunyha, párna, ágyterítő, kancs, férfifelöltő. Veress, Szász Domokos-utca 2. 7374

ELADÓ sürgősen, minden elfogadható árban 2 ruhaszekrény 2 éjjeliszekrény, 1 mosdó, 2 ágy, 1 ebédlőkredenc. Postakert-utca 3, üzlethelyiség. 7368

KERESEK azonnalra központban rakтарыliségét. Postakert-utca 3, üzlethelyiség. 7368

ELADÓ süllyesztő Singer-varrógép. Szász Domokos-utca 8. 7361

HALOK, felhátok, szekrények, ágyak, asztalok, székek, rekamié, konyhakredencek, többminden olcsón eladók. Muresan, Malinovski-ter 8. 7345

ELADÓ cserép, tégl, építkezési anyag, lebontható. Nyárfasor 15, üzlet. 7347

ELADÓ új tricikli. Nyárfasor 15. 7347

ELADÓ bőrnyak könyveken 4x1 szoba, konyha, napos, egészséges, gyümölcsös kerttel házastelek, elutazás miatt olcsón, azonnal. Cim a kiadóban. 7348

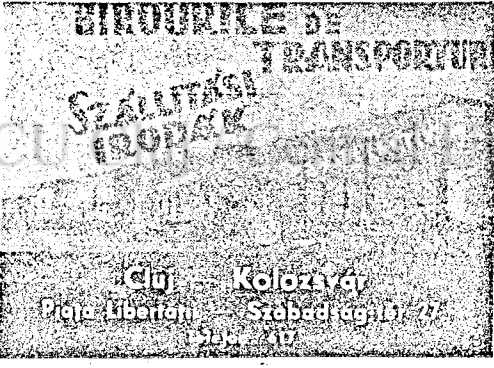
KERESEK üzleti stekszit pultrát megörzésre vagy megvételre. Használt tölő-tollat veszék. György, Jókai-utca 25. 7355

EGY bordó keményfa háló eladó. Postakert-utca 4. 7320

APRÓHIRDETÉSEK

JÓKARBAN lévő bicikli sürgősen eladó. Fekete palló-u. 1. V. ker. 7434
PANCELSZEKRENY eladó jó állapotban. Megtekinthető a Fizikai Intézetben, Farkas-utca 1. 3-14 óráig. 7391
KERESUNK megvételre 3-3,5 lóerős motort, vagy cserébe adnánk 2 vagy 12 lóerőset. Butorszövetkezet, Szentegyház-utca 5. F.
ELADÓ egy jókarban lévő öntöttvas fűrdőkád. Trefort-utca 21 sz. 7435
ESPRESSO kávéfőzőgépet („La Pavoni”) nagyváradai megbízásból megvételre keresünk, vagy esetleg hosszabb időre kölcsönképpen, garancia mellett. Ajánlatokat „La Pavoni” jelígre kérünk a kiadóba. 7410
VACUUM bepárló készüléket vagy szivattyút vennék. Címetek Vacuum jelígre a kiadóba kérek. 7394
ÚJ iker sportkocsis eladó. Horea-ut 8. Hátl, emeleten. 7413
FIGYELEM! Gyerekkocsikészítést és javítást vállalok. Horea-ut 8. Hátl, emeleten. 7413
KERÉKPART jó gumikkal vennék. Salamon, Erzsébet-ut 55. 7394
MATRACOKAT, ágyszőnyeget, ágyszőnyöket, sezlonokat, fehér vaságyakat jó állapotban veszék. Park szálloda. 7398
ELEGANS női ruhák, bluzok, aljak és leánykaruhák készen kaphatók és megrendelhetők. Krámer női divatszalon, Magyar-utca 4, I. em. 4. 7412
MODERN fehér, mély gyermekkocsis eladó. Levente-u. 3 sz. Rákóczi-negyed. 7421
ELADÓ egy kétkerekű taliga és egy fél háló. Tordai-ut 91. 7425
MÁRKÁS zongora eladó. Megtekinthető Jókai-u. 5 alatt, házmesternél, 2-3-ig. 7428
VIZHATLAN ponyva 5x3,75 m², kifogástalan, eladó. Cim a kiadóban. 7431
MEGVÉTELRE keresem Bicsérdi Béla „A halál legyőzése”, „Az élet könyve” (Gondolaterők hatalma) Paul Brunton-tól „India titkai” című könyveket. Csákány-utca 67. 7334
ELADÓ egy erős kétkerekű taliga. Csákány-utca 57 sz. 7325

„TRANSCOLECTIO”

KERESEK jó állapotban lévő, közep-termetre való női ballonkabátot. Uránia palota, Tóth és Bikfalvy cégnél. Kovách-né. 7387
ZONGORA, rövid, bérbe kiadó. Megtekinthető Cserkészt. utca 5 szám alatt. 7388
KERÉKPÁR, női, kifogástalan állapotban eladó. Érdeklődni délután 4-től, Szondi-utca 40 szám. 7890
ELADÓ mély, fehér gyerekkocsis, Szentegyház-utca 35. 7397
HASZNÁLT kerékpár és autó külső és belső gumikat veszünk. Malom-utca 8. Vulkanizáló. 7402
EGY topolya teleháló sürgősen eladó. Csákány-utca 83. 7418

Alkalmazást keres

FIATAL, megbízható fűszerkereskedő segéd elhelyezkedne egy jobb üzletben. Cim: Szabadság-ter 14, Németh István szobáján. 7415
HAZAKHOZ ajánlok gyermek- és egyszerűbb ruhavarrásra, fehérneműjavításra. Balogné, Aranka-utca 8. 7254

BETARSULNEK tőkével bodegába, vagy élelmiszerüzletbe. Címetek Malom-utca 10. fodrászüzletbe. 7426

VIDEKRE elhelyezkedést keresnőlen, 40 éves vidéki kereskedősegéd, raktárba, vagy bármilyen iparvállalathoz, esetleg gazdasági munkához is. Zoltán György Kolozsvár, Szt. István-ut 37 alá kérek címetek. 7393

Alkalmazást kaphat

EGY ügyes fiatal fiu kifutónak felvétetik. Capitol-mozgó. 7432
ELELMISZERSZAKMABAN jártas fiatal kiszolgálóval azonnal felveszek. Goldstein-bodega. Dózsa György-u. 21. 7433
BEJARONOT vagy mindeneseleányt keresek. Rákóczi-ut 20. 7410
KEZILÁNYT keres Ducy női divatszalon, Dózsa György-u. 9. 7424
PEKSÉGHEZ pénzes társat keresek. Méhes-utca 77 sz. 7429
KERESEK asszonyt, ki Széchenyi-térről Mátyás szanatóriumig kosztbordást vállalna. Mátyás szanatórium. földszint 6. ajtó. 7395

Fogászati lecaikatomat

megnyitottam, szíves pártfogásukat kérve tisztelettel
DENTAL DEPOT
„VICTORIA”
Bartha Miklós-utca 2 szám.

KERESEK megbízható, gyermekszertő nőt, ki háztartásban jártas. Dózsa György-u. 13. Drogéria. 7396
JÓ bizonyítvánnyal rendelkező komoly nőt alkalmazok. Dózsa György-utca 13, drogéria. 7272
TELJESEN szakképzett szücszabászt azonnali belépésre keresek. 53 éves üzlet. Később betársulás lehetséges. Szatmárnémeti, Perényi-u. 6. Görömby szücs. 7307
SZÖVŐDE keres pénzes társat. Cim a kiadóban. 7266
CIPESZMUNKAS parafamunkára és egy vegyes munkás felvétetik azonnal. Bolyai-utca 4 sz. 7360
JÓL főző szakácsot felveszek. Kossuth Lajos-utca 4. 7324
EGY jó munkás borbélysegéd állandó alkalmazásra azonnal felvétetik. Fodor-szalán, Kossuth Lajos-utca 1 sz. 7348

Ingatlan-lakás

GYALUBAN keresek megvételre házat kertet. Ajánlatokat leírással és árral „Kisgazda” jelígre a kiadóba. 7260
A BEKÁS-telepen egy idősebb házaspár díjtan lakást kaphat. Értekezni lehet Czako Zsigmond-utca 35 alatt.
KERESEK két szoba, konyhás lakást. Lelépést fizetek vagy renoválom. Cim a kiadóban. 7404
ELADÓ Attila-uti ház, beköltözhető komfortos lakással, parcellázható telekkel. Ház, üzemből lévő pékséggel. Két-vizközti gyümölcsös, veteményes kerttel. „Express”-iroda, Dózsa György-utc 6. 7405
ELADÓ jó kis faház, nyárikonyhának vagy lakásnak, könnyen szétszedhető. Egy ponyva, kocsitengely, stell, több vasrész). Ért.: Krizbai-u. 25. 7411
EGY szoba, kamra kiadó, butor benne eladó. Porond. utca 6. Kocsis Mihály. 7422
8 HELYSÉGBŐL álló ház elköltözés miatt sürgősen eladó. Értekezni Egyetem-utca 3, II. em. ajtó 5. 7294

Különfélék

ÁRUSZÁLLITÁST, költöztetéseket és mindennemű fuvarozást garántlán, szakszerűen vállalok. Berde Mózes-u. 3, II. emelet. 7097
NAGYVÁRADRA, Szolnokra, Budapestre utazom 15-én. Bármilyen megbízást elvállalok. Eötvös-utca 11, I. em. 5. Déli 1-9-ig. 7212

»AMEDAN«
C uj-Kolozsvár, Strada Unii-utca 10, emelet - Telefon: 307
Naponkénti utas- és áruszállítás személy- és teherautóinkon
KOLOZSVÁR—NAGYSZÉBEN—BUKAREST—
BUKAREST—BRÁILA—GALATI
Központ: BUKAREST, Str. Argeş 15. Telefon: 1.33.89—2.39.23
Fiókek: GALATI, Str. Domneasca 41. Telefon: 21.06 BRÁILA, Str. Cojocari 12

Motor, Rádió-, és Villamossági Vállalat helyben és vidéken
JANESS Radák-utca 4. Telefon 502
Villanymotorokat veszék, cserélek és eladók

JÓMEGJELENESÜ, önálló elfoglalt asszony ezután keres ismeretséget 40 év körüli barna férfival. Házasság lehetséges. Címetek „Független” jelígre a kiadóba. 7275
NYAKKENDŐKLINIKÁ tisztt. fordit. javit. Finom nyakkendőket veszék. Unió-utca 12. 7384
KOMOLY, rentabilis üzlethez, ipari üzemhez vagy építési vállalathoz betársulnék megfelelő tőkével. Ajánlatokat „Komoly” jelígre a kiadóba. 7300
16. AN utazom Pestre és egy hét múlva jövök vissza. Levél elvitelt és megtízást elvállalok (1-től 2-ig megtalálható vagyok a Concordia-vendéglőben, Szentegyház-utca 34. Jakab László.) 7352
SZALLITASSON a Széchenyi-ter 20 alatti vállalattal Korrekt, olcsó, megbízható. 9032
EGY idősebb nyugdíjas házaspár munkáért lakást keres. Cim a kiadóban. 7375
FIGYELEM! Felkérem Lukács József volt karhatalmi honvédet, aki 1944 dec. 4-én a ferencvárosi pályaudvarnál megmentette a hugomat a deportálás elől, közölte címét a Világosságban. 7241
ELCSERÉLNEM központban lévő 3 szoba, fűrdőszoba, előszobás, napos lakószobát keres villával. Ajánlatokat: „Központban” jelígre a kiadóba. 7349
KERESEK magyar házigazdánál szoba, konyha, kamrás lakást, fiatal, gyermektelen magyar házaspár. Cimem: Csákány-utca 67 szám. 7333
KIADÓ szoba, konyha, Töhötöm-utca 8 alatt. Bérli saját költségén helyrehozhatja a fasizmus okozta átalakítási károkat. Ugyanott Cyma zsebóra eladó. 7401
ELVESZETT Kemény József joghallgató kolozsvári magyar tudományegyetemi leckeönyve. Ezen okmány semmis. 7406
FELPAR női világosbarna félcipő Hunyadi-teről Magyar-utca elejéig elveszett. Szíves megtalálója magas jutalom ellenében a Hercules bébi áruházba, Dózsa György-utca. 10 sz. alá adja be. 7392
HALALESET miatt férgalmas helyen üzlethelyiség eladó. Cim a kiadóban. 7434
KEREM azt az órásségédet, aki Marosán Sándor Deák Ferenc-utca 41. számú üzletéből vitt javítani órákat, sürgősen hozza haza. Fekete palló-u. 1. 7434
FOCSANI-BA utifársat keresek. Legkésőbb szeptén indulnánk. Gellért-né, Kismester-utca 11. 7436
VÁSÁRHELYI JANOS jogszigorító kolozsvári tudományegyetemi eredeti leckeönyve elveszett. Ez az okmány semmis. 7435
ELVESZETT egy fekete olvasó, selyem zacskóban. Megtalanó juttassa el Bástya-utca 7 alá, ahol jutalomban részesül. 7437

Goldstein „Harry” zenekara
játsszik a
„Concordia”
Unió-utca 6 szám
alatti helyiségében. Újra felcsendülnek az ősrégi melódikák, jiddis és héber dalok
Vacsora Táncc

TARSASAG hiányában ezután keresem olyan intelligens, jómegjelenésű, független urinó érdeklmetes ismeretséget, aki tartalmat adna egy negyvenes férfi életének. Szigorú diszkrecióval kezelte, lehetőleg teljes című választ „Leikközösség” jelígre a kiadó további. Házasság lehetséges. 7406
GRAMOFONLEMEZES (Linguaphone) angol nyelvű nyolcfolyam kezdődik május 15-én. Eredményért felelek! Gyenge Aron, Szentegyház-u. 6. I. em. 14. 7407
HÖLGYEK, FIGYELEM! Akarja, hogy villany- és gözondolalása tartós legyen és szép? Ugy továbbra is keresse fel üzletemet, legnagyobb garanciával dolgozom személyesen. Polacsek József hölgyfodrász. Szamosközi-u. 25 szám. 7417
JÓLMEÑO kifőzde kiadó. Forduló-u. 2 szám. 7419
ANGOL, orosz, francia órákat adok. Mlle Ilakovics. Érdeklődni: Salón Glancz, Dózsa-utca (v. Wessellényi) 14. 7423
KEREM az illetőt, aki címre, Krizbai-u. 71 alá lapot küldött, keressem fel. Deák Ferenc-utca 43. Gál Jánosné. 7486
TARSULNEK pénzzel és munkával étkeszdehez, vagy kisebb élelmiszerüzlet-hez. Cim a kiadóban. 7381
HÁZASSÁG céljából megismerkedne özv. 58 éves r. kat. vidéki tisztviselő jobb házból való 40-50 év körüli, gazdálkodáshoz értő, intelligens, gyermektelen özvegy asszonnyal vagy leánnyal. Levelek „Tisztviselő” jelígre a kiadóba kéretnek. F.
TALÁLTAM egy kulcsomót a Széchenyi-teren. Igazoltt tulajdonosa átveheti Majláti-u. 18 alatt a kapusnál. 7399
ELVESZETT világosszürke női félpár borkesztyű. Megtalanó szíveskedjék leadni a Magyar Népi Szövetség Farkas-utcai irodájában. Jutalomban részesül. Gr. 7400
SZEKESFEHERVARRA utazom holnap. Megbízásokat vállalok. Brassai-utca 9, ajtó 5. 7400